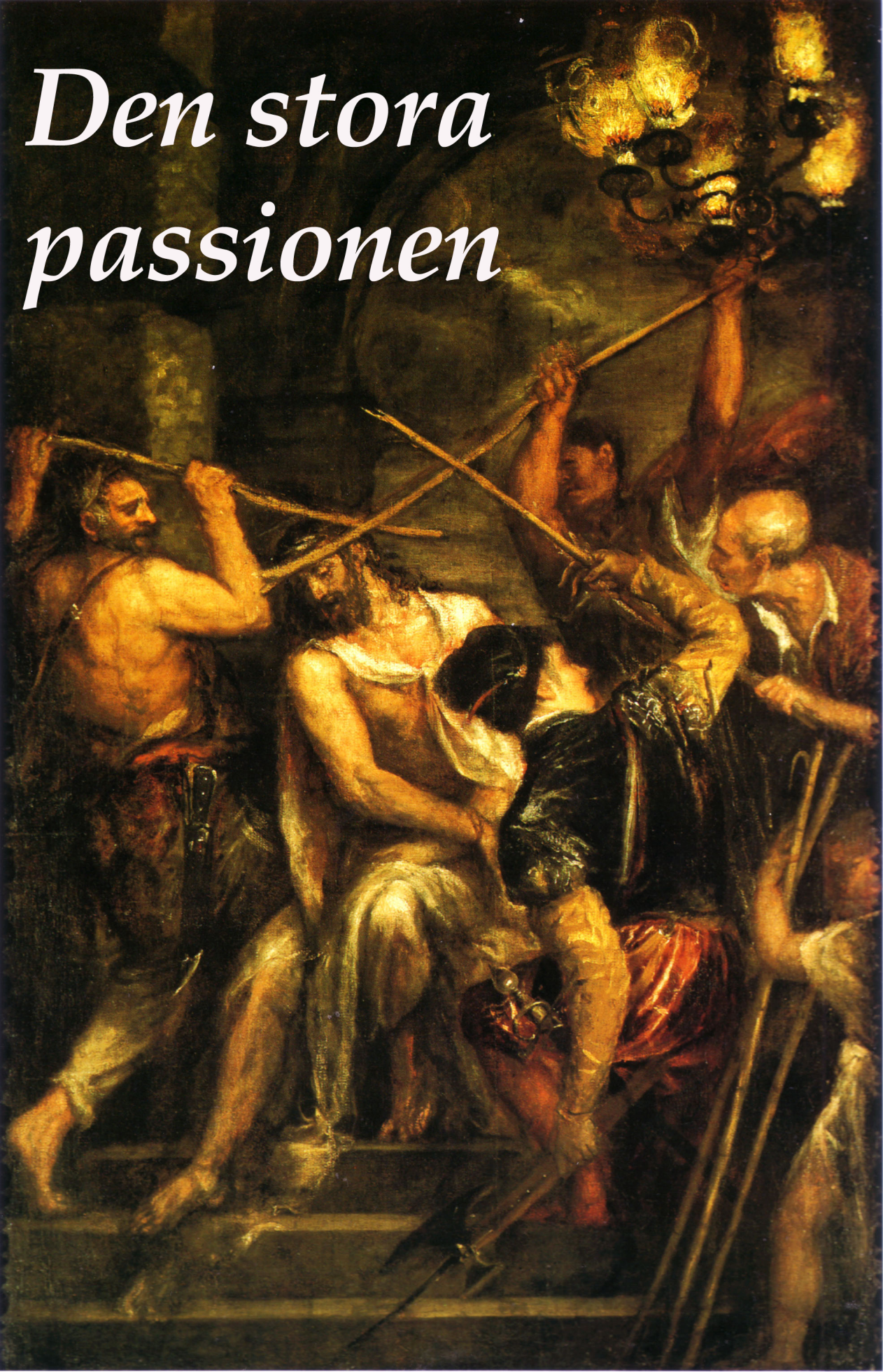

Den stora passionen

DEN STORA PASSIONEN

Personerna:

En krögare
Judas Iskariot
En värdshusvärd
gäster i värdshuset
Andreas
Petrus
Jesus från Nasaret
Johannes
Jakob
folk i Kapernaum
en lam man
Tomas
Matteus
Filippus
Maria Magdalena
Hannas
Kaifas
Taddeus
Marcus
Simon Ivraren
Lukas läkaren
Ahasverus ("Jag")
Nikodemus
Josef från Arimatea
Pontius Pilatus, Prokurator i Judéen
Claudia, hans hustru
Herodes Antipas, tetrark i Galiléen
Herodias, hans hustru
Maria, Jesu moder
en piga
en gumma
en notarie
Soldater
Rådsherrar
Drängar
Pigor

Domstolsvittnen
Tjänare
Slavinnor
Jerusalems pöbel
Kleopas

Handlingen äger rum i Det Heliga Landet under Jesu tid.

Prolog.

Scen 1. I öknen.

Ahasverus Vad gör du här ute?
Jesus Funderar.
Ahasverus Kan du inte göra det hemma?
Jesus Jag har inget hem.
Ahasverus Är då öknen ett passande substitut?
Jesus Här får man åtminstone vara i fred.
Ahasverus Tills jag kom.
Jesus Vad gör du själv här?
Ahasverus Jag bara råkade ha vägarna förbi.
Jesus Jag tror dig. Men det kan knappast vara någon slump.
Ahasverus Vad då?
Jesus Att du skulle finna mig här.
Ahasverus Jag blev nyfiken när jag såg dig på avstånd, en avsigkommen luffare, som verkade nästan lika vilsekommen som en självmordskandidat.
Jesus Du vet inte hur nära sanningen du kommer.
Ahasverus Vem är du? Borde jag veta det? Har vi setts förut?
Jesus Du känner mig. Vi läste tillsammans för rabbi Gamaliel.
Ahasverus Jesus från Nasaret? Han som var borta i totals år och lär ha rest runt i hela Asien och som nyligen kommit tillbaka från Indien?
Jesus Densamme.
Ahasverus Vad gjorde du i Indien egentligen?
Jesus Studerade.
Ahasverus Vad då?
Jesus Filosofi.
Ahasverus Bara?
Jesus Även andra religioner, som inte finns här.
Ahasverus Vad då för religioner?

Jesus I Persien har de zoroastrianismen och elddyrkarna. Det passade inte mig. I Indien har de hinduismen. Den passade inte mig. Men längst bort i Indien har de buddhismen. Den tilltalade mig, och där lärde jag mig mycket. Därför stannade jag så länge.

Ahasverus Vad lärde du dig av den?

Jesus En total respect för livet. Medkänsla och medlidandets nödvändighet. Själens hemligheter och dess evighet. Det eviga tidsloppets fåfänga. Med mera.

Ahasverus Vad var det för fel på hinduernas religion? Har inte de en gud som vi?

Jesus De har många.

Ahasverus Men är de inte alla manifestationer av en enda?

Jesus Jo.

Ahasverus Vad är det för fel på det?

Jesus Det är det som är problemet.

Ahasverus Förklara dig.

Jesus Jag vet inte vem som är Gud.

Ahasverus Är det därför du grubblar?

Jesus Jag grubblar över min nödvändiga mission, om jag verkligen skall ta på mig den eller inte.

Ahasverus Vad då för mission?

Jesus Messias.

Ahasverus Försök inte.

Jesus Bara jag kan göra det.

Ahasverus Varför?

Jesus Jag har alla förutsättningar. Allt pekar på mig. Israel är i trängande behov av en Messias. Jag kan bara inte fransäga mig ansvaret.

Ahasverus Så vad är problemet?

Jesus Jag vet inte om jag vill.

Ahasverus Om du har alla förutsättningar, om du känner att du kan ta på dig uppgiften, om du känner dig mogen och kvalificerad för uppgiften, så varför inte?

Jesus Du frestar mig.

Ahasverus Är det inte frestande? Du skulle kunna lyckas. Om du har förutsättningarna skulle du som återupprättad kopning av Israel kunna tillgodogöra dig makten över alla jordens folk och länder. Israel är ju sedan Davids och Salomos tid världens politiska centrum. Du skulle kunna bli rik. Och om du inte vill är det bara för dig att kasta dig ut för berget och försvinna. Ingen skulle sakna dig.

Jesus Det är den värsta frestelsen. Då skulle jag bli fri från ansvar.

Ahasverus Kan du inte det då?

Jesus Det är det som är dilemmat. Har man en gång blivit medveten om det ansvar som man fötts till är det omöjligt att fransäga sig det.

Ahasverus Då duger du. Du kan genomföra din mission.

Jesus Du tror det?

Ahasverus Jag vet det.

Jesus Och det kan inte gå illa? Det kan inte misslyckas?

Ahasverus Det kan inte misslyckas, men du kommer antagligen att lyckas på ett sätt som ingen hade väntat sig. Ingenting i livet går ju någonsin som man tänkt sig. Det är så ödet undervisar, utvecklar och utbildar oss.

Jesus Det blir en svår process.

Ahasverus Du har börjat bra. Det är bara att fortsätta. Du har kunskapen och de rätta förutsättningarna.

Jesus Är du med mig?

Ahasverus Som vad?

Jesus Vill du bli min lärjunge?

Ahasverus Min vän, jag passar inte som lärjunge, men jag skall gärna följa med dig hela vägen.

Jesus Som rådgivare?

Ahasverus Som något av en skyddsängel till broder.

Jesus Det tackar jag för.

Ahasverus Din plikt känsla förpliktar mig till att ställa upp.

Jesus Tack.

Ahasverus Går du tillbaka till Jerusalem nu?

Jesus Ja, jag får återgå till den förfärliga larmande intiga världen med dess fåfänga och dödliga tarvlighet.

Ahasverus När din mission är över slipper du den.

Jesus Det ser jag fram emot.

Scen 2. Ett ruffigt värdshus.

Krögare Du har fått för mycket, Judas. Gå hem och lägg dig.

Judas Jag kan aldrig få för mycket. Jag kan aldrig få nog av livet.

Krögaren Han är full igen.

Värden Ja, nu slipper vi honom aldrig förrän han pratat ut alla gästerna.

Judas Vad begär ni av mig? Jag är bara människa! Jag har väl rätt att få prata med folk!

Krögaren Prata på tills vi kastar ut dig.

gäst 1 Det är den där filosofen som tycker om att diskutera.

gäst 2 Låt honom diskutera. Det gör bara gott att ventileras enas tankar. Värre är det att sitta ensam hemma med dem.

gäst 1 Vi vill gärna prata med dig, Judas.

Judas Inte mig emot! Vad har ni för konspirationer på gång mot den romerska regeringen?

gäst 1 Inga politiska komplotter nu igen, Judas! Tror du inte på världsordningen?

gäst 2 Vad har du emot världsordningen, Judas?

Judas Allt! Vad har ni att försvara den med?

gäst 1 Jesus från Nasaret försvarar den, och han är den enda i Israel som skulle kunna vräka den över ända.

gäst 2 Med vilken myndighet? Med vilka medel?

gäst 1 Han anses ju härstamma från kung David. Hela Galiléen följer honom. Han är den enda som skulle kunna sätta sig upp som judisk konung över Israel. Men han gör det inte. Han försvarar Rom och ordningsmakten.

Judas Vem är det?

gäst 1 Känner du inte Jesus från Nasaret?

Judas Kan något gott komma från Nasaret?

gäst 1 Det är vad alla judar frågar sig när de hör talas om Jesus. Men han om någon är god.

Judas Det tror jag inte på. Ingen är god i den tid vi lever i nu, där själva kejsaren är ett monstern.

Krögaren (till värden) Du ser hur farlig han är. Han skulle kunna få oss alla korsfästa.

Värden Låt honom hållas.

gäst 1 Om du inte tror att han är god, så testa honom.

Judas Det finns inga goda människor längre. Det finns bara missfoster och opportunisterna. Alla andra går under. Romarna behärskar vårt land bara genom våld, och vi judar överlever bara genom att slicka romarna i häcken. Alla andra går under, om de inte tar avstånd från världen.

gäst 1 Jesus från Nasaret tar avstånd från världen men verkar ändå i den.

Judas Det kan man inte göra. Då är man dömd till undergång.

gäst 1 Än så länge har han klarat sig genom klok diplomati.

Judas Det låter som en riskabel investering.

gäst 2 Jag får det inte heller att gå ihop. Om han tagit avstånd från världen, varför verkar han då alltså i den?

Judas Ja, just det! Vad vill han? Vad gör han här?

gäst 1 (rycker på axlarna) Fråga honom.

gäst 2 Antingen förbereder han ett uppror mot romarna, eller så vill han göra sig en betänklig karriär.

gäst 1 Jag tror varken det ena eller det andra.

Judas Vad tror du då?

gäst 1 Ingenting. Jag föredrar att hålla mig utanför.

Judas Då är du feg.

gäst 1 Nej, förnuftig.

Judas Så här har du en framför dig som kan åtgärda förtrycket i Israel, och du struntar i om han gör det eller inte.

gäst 1 Nej, jag avvaktar.

Judas Om du inte kan ge mig kärlek, så ge mig hellre hat än likgiltighet, säger Herren.

Krögaren Nu börjar han igen.

Värden Nu är det nog, Judas.

Judas Har jag inte rätt? Om jag har fel så bevisa det, men om jag har rätt, varför går ni då emot mig?

Krögaren Du är omöjlig, Judas.

Judas Nej, bara kontroversiell, emedan jag vill göra något åt saken.

Värden Kasta ut honom.

gäst 1 Ett ögonblick! – Judas, vad vill du göra åt saken?

Judas Uppror mot romarna! Vräk omkull hela världsordningen!

gäst 2 Är det allt?

Judas Ja, det är allt.

gäst 2 En rimlig begäran, eller hur, mina vänner?

gäst 1 Kanske, men orealistisk. Romarna är här för att stanna.

Judas Bara om man accepterar det och dukar under.

gäst 1 Jesus från Nasaret accepterar det men dukar inte under.

Judas Vad du tjarar om din idol! Vad är det för en tjomme egentligen?

gäst 2 Han är son till en snickare.

Judas Än sen då? Vad är det för märkvärdigt med det?

gäst 1 Han ville inte bli snickare som sin far. Så han reste bort under många år. Sedan kom han tillbaka och skaffade sig lärjungar, som påstod att han var Messias.

Judas Är han det då?

gäst 1 Det är det som är frågan. Men han gör många tecken. Han botar sjuka och uppväcker döda.

Judas Det är inte tillräckligt.

gäst 2 Somliga menar att han är oäkta son till Josef timmermannen, och att hans fru Maria vänsterprasslat och att Josef gifte sig med henne bara av barmhärtighet för att ge legitimitet åt sonen. I så fall är han inte alls av Davids hus utan bara en bastard.

Judas För mig låter det som en tvivelaktig person, men om han bara kan frälsa judarna från romarna, så varför inte?

gäst 1 Satsa på honom, Judas. Han kan vara värd en investering.

Judas Jag ska tala om för er en sak. Fantasierna om Messias är bara drömmar. Det kommer aldrig att komma någon Messias. Det är kört för judarnas del. Redan Moses bedrog och ledde oss i fördärvet. Redan han var en galen fanatiker som uppfann begreppet 'Gud' och ledde hela Israel i fördärvet med den idén som lockbete. Och om er Jesus är en annan Moses är han en precis lika slug bedragare som Moses, Elias, Jeremias och alla de andra....

Värden Nu räcker det, Judas!

Krögaren Du är full!

Värden Ut med honom!

(De bråkar.)

Judas Den som dricker vin säger sanningen!

Värden Det säger romarna men inte vi israeliter!

Judas Har jag fel, så bevisa det! Men om jag har rätt, varför angriper ni mig då?

Värden Ut med honom!

gäst 2 Han har väl rätt att få diskutera.

gäst 1 Han tror aldrig på Jesus.

Judas Ni är bara taskiga skitstövlar som alla andra, som bara duger till att slicka romarna i häcken!

Värden Ut med honom!

Krögaren Välkommen en annan dag när du är nykter och har mera pengar i fickpungen! (*kör ut honom*)

Judas Ni är bara lakejer åt romarna som alla andra!

(*Han sparkas ut och hamnar i rännstenen, där han ligger orörlig.*)

Värden En mindre.

gäst 1 Om alla fanatiker skulle rensas ut ur Israel skulle man kunna leva här.

gäst 2 Frånsett att det då inte skulle vara några judar kvar här.

gäst 1 Du har rätt. Där det finns två judar finns det tre åsikter, och de slåss då om den tredje.

(*Jesus med sina lärjungar passerar förbi Judas i rännstenen.*)

Andreas Här ligger ett redlöst fyllo.

Petrus Låt honom ligga.

Jesus Nej, likgiltighet är det värsta hos människan. Vänd på honom och låt oss tala med honom.

Andreas (vänder på fyllet) Vem är du, fyllo?

Judas Vem är ni att ni skulle bry er om mig?

Andreas (till Jesus) Han är full och sluddrar.

Jesus Låt mig tala med honom.

Johannes Mästare, låt honom vara. Har vi inte nog av syndare redan?

Jesus Vem är du, broder?

Judas Judas Iskariot, en förrädare mot romarna.

Jakob Akta er. Han är farlig. Han är politisk.

Judas Nej, jag är opolitisk men en sann anarkist. Vem är ni?

Jesus Han är ärlig. Hjälp honom upp.

Jakob Det här är Jesus från Nasaret, och vi är hans lärjungar.

Judas Just den man jag ville träffa. Han ensam kan återupprätta Israel.

Petrus Han är en av oss.

Johannes Du drar förhastade slutsatser, Petrus.

Jesus (till Johannes) Låt honom vara. (*till Judas*) Du är en av oss, Judas. Följ mig.

Johannes Men kan han vara oss till nytta?

Jakob Vad kan du göra, Judas?

Judas Jag är bra på ekonomi.

Jesus Bra, Judas. Du får ta hand om vår gemensamma kassa.

Jakob Kan vi verkligen lita på honom?

Jesus Ja, ända tills han sviker oss.

Judas Jag ska aldrig svika er, om inte ni sviker mig.

Petrus Han är en av oss.

Jesus Hjälp honom upp. (*Jakob och Andreas hjälper honom upp.*) Lova mig bara en sak, Judas. Var aldrig mera onykter i mitt sällskap.

Judas Jag lovar.

Jesus Det är bra. Jag tror på dig. Kom, låt oss gå.

(*De går, Jakob och Andreas stödjande Judas mellan sig.*)

Värden (inne på krogen) Stängningsdags! (*Alla bereder sig att bryta upp.*)

Scen 3. Jesus predikar i Kapernaum.
(Inne i ett stort hus. Trängseln är stor.
Jesus syns knappt längst inne och hörs ännu mindre.)

- 1 Vad säger han?
2 Det vetе fåglarna.
1 Det är väl ingen här inne som kan höra vad han predikar om.
2 Jo, de som står närmast, men de fattar inte nåt.
1 Varför predikar han då?
2 Det vetе fåglarna.
(Några människor kommer och bär på en lam man på en bår under mycket stor möda.)
3 Stanna lite! Jag orkar inte mera! Sätt ner honom! (De sätter ner honom.)
4 Hur kan en lam man vara så tung?
den lame Ju tyngre börda för patienten, desto tyngre börda för läkaren.
3 Du är klok du!
den lame Om han där inne kan bota mig kan han bota vem som helst.
4 Vi kommer inte in. Det är för tjockt med folk.
den lame Jag måste in. Det är min enda chans.
3 Du ser väl själv att det är hopplöst!
den lame Bär ut mig då och fira ner mig från taket framför hans fötter.
4 Och om vi tappar dig så att du ramlar ner?
den lame Jag tar den risken.
3 Skyll dig själv!
4 Det var du som ville bli botad!
(De bär ut honom igen under stor möda.)
1 (till Judas) Du är ju en av hans lärjungar. Vad vill han egentligen?
Judas Därom tvistar de lärde. Men några tror att han kan bli en Messias.
2 Vi har haft hur många Messias som helst. Alla var de bedragare,
och de flesta korsfästes. Varför skulle den här vara äkta?
Judas Han är av Davids hus. Än så länge stämmer alla profetior in på honom.
1 Om han kan bli Messias är han inte Messias, och då kan han inte bli det
heller. Antingen är han Messias eller är han det inte.
Judas Det är just det som är spörsmålet.
2 Men vad menar du, som känner honom?
Judas Jag känner honom inte ännu. Jag har bara känt honom en kort tid. Jag har
inte kunnat pröva honom ännu. Men jag tvivlar på allt och mest på Messias.
1 Då tror inte du heller att han är Messias.
Judas Jag tror att Messias är en hopplös önskedröm.
2 Då är du realist.
1 Se upp! Vad händer där framme?
(Den lame firas ner framför Jesus.)
5 Det är den lame Simeon.
6 De vill att rabbin ska bota honom.

7 Om han kan göra det är han bra.
 8 Ingen kan bota lame Simeon. Han har ju varit lam i evighet.
 9 Må detta visa oss vad rabbin går för.
 10 Antingen är han en bluff, eller så gör han något.
 11 Säkert gör han något, men vad?
Jesus (till den lame) Min vän, dina synder är förlåtna.
 1 Vad är det för nonsens? De bär en lam patient till honom, och han förlåter honom hans synder.
Jesus (blir varse nr 1) Han vore inte lam om han inte hade en stor syndabörda att bära på. Den tar jag bort för honom.
 8 Du vet inte vad du säger, din skälm. Ingen kan väl förlåta synder utom Gud allena.
Jesus Det är du som inte vet vad du tänker. Jag frågar dig: Är det svårare att säga till denne lame: Jag förlåter dina synder, eller: 'Stig upp, ta din säng och gå?'
 8 Han är förryckt.
Jesus Nej, det är du som är klentrogen.
(till den lame) Stig upp, ta din säng, och gå.
den lame (reser sig alert från bären) Jag har fått nog av denna cirkus!
(tar bären under armen och går bort därifrån.)
flera Ett mirakel! Ett mirakel! *(Alla är storligen förundrade.)*
 2 *(till 1)* Nå, vad säger du nu?
 1 *(till Judas)* Jag tror vid min själ att din mästare skulle kunna visa sig vara en Messias.
Judas Om han är det väntar honom många svårare prov än detta.

Scen 4.

Magdalena Har du någonsin varit kär, Jesus?
Jesus Vad menar du?
Magdalena Förälskad.
Jesus Vad tror du om mig egentligen? Vad är jag utom kärlek?
Magdalena Men jag menar som en man förälskad i en kvinna.
Jesus Blanda inte ihop kärlek och kärlek. De flesta är funtade för normala sexuella relationer och skaffar familj och barn medan somliga inte är det.
Magdalena Är inte du det?
Jesus Ärligt talat, nej. Min kärlek har alltid strävat högre. De flesta sexuella relationer leder till konstanta gräl och i värsta fall kronisk konflikt och slagsmål, men jag ville aldrig veta av något sådant. Våld och forcering är alltid fel. Den andliga kärleken står högre, så som jag älskar dig och mina lärjungar.
Magdalena Alltså älskar du mig ändå något?
Jesus Jag älskar dig av hela min själ, men den kärlek jag känner kan inte begränsas till kroppsliga uttryck. Jag hör till dem som varken är funtade för jordisk

kärlek eller ens för sex med det ena eller andra könet utan som bara duger till att älska desto mer utan sex. Kan du acceptera detta?

Magdalena Du är kärlekens mästare.

Jesus Och du, som vet allt om kärlek genom din erfarenhet, är som en idealisk vän och förtroendesyster, ty även du har älskat för mycket. Det är det som är mitt öde: att älska för mycket.

Magdalena Hur kan du då ge uttryck för din kärlek om inte genom kroppsspråket som vanliga människor?

Jesus Det är det som hela mitt liv får ge uttryck för. Jag är rädd att det kommer att utnyttas i någon passion.

Magdalena Hur kan en passion ta sig uttryck om inte genom kroppslig vanlig kärlek?

Jesus Det finns högre passioner. Man kan ge livet för den man älskar.

Magdalena För Israel eller bara för dina lärjungar?

Jesus För alla dem som tror på mig som inkarnationen av Messias. För all del, gärna för hela mänskligheten.

Magdalena Det är ganska ambitiöst.

Jesus Vi får se hur det utvecklar sig. Mitt öde blir vad det blir, men jag är beredd på allt vad det kan innebära. Jag känner mig själv och har insett mitt ansvar för den mission jag blivit utvald för att genomföra, och allt jag ber dig och mina vänner om är att inte svika mig.

Magdalena Jag sviker dig aldrig.

Jesus Det ordet tror jag du kommer att hålla, ty du känner kärleken i dess extremaste former nästan lika bra som jag.

Scen 5.

Tomas Nu sitter väl ändå Mästaren i klistret.

Petrus Hur så?

Tomas Vi är i ett öde landskap, och vi har omkring oss flera tusen män, lytta och trötta, fattiga och sjuka, som alla är hungriga. Hur ska väl ens Mästaren kunna försörja dem alla?

Judas Tomas har rätt. Alla dessa medellösa människor har följt Mästaren till sin undergång. De kommer att bli efter och dö.

Petrus Så får det inte gå.

Tomas Har du en annan idé?

Andreas Mästaren har säkert en lösning.

Petrus Han har ju löst värre problem.

Jesus (har märkt deras tvistemål, kommer fram) Vad har ni för bekymmer, mina vänner?

Judas Vi är mycket bekymrade. Se själv, Mästare! Här är flera tusen sjuka och trötta som följt dig hit till ödemarken. Hur ska de alla få mat?

Matteus Jag föreslår att vi skickar bud till de närmaste byarna och köper vad vi kan.

Judas Vi har bara två hundra silverpenningar.

Filippus Bröd för två hundra silverpenningar vore inte nog för att var och en skulle få ett litet stycke.

Jesus Ge ni dem att äta.

Petrus Vad då, Mästare? Gräs? Jord? Törnetaggar?

Andreas Här är en gosse som har fem kornbröd och två fiskar.

Jesus Det räcker. För fram honom till mig.

Andreas (för fram gossen) Det räcker nog inte långt, är jag rädd.

Jesus (välsignar bröden och fiskarna) Dela ut dem. De räcker nog.

Johannes Jag känner igen den där glimten i Mästarens ögon. Han har något på gång igen.

Judas Klarar han detta är det hans största tricks hittills.

Petrus Det är inte klokt. Pojken har fortfarande maten kvar.

Andreas Men alla som vill får mat.

Jesus Tomas och Judas, är ni övertygade nu?

Tomas Om vad, Mästare?

Jesus Om att jag vet vad jag gör.

Tomas Om alla dessa fem tusen blir mätta och det blir mat över är jag övertygad, Rabbi.

Jesus Men inte du, Judas.

Judas Jag tror ingenting förrän jag ser slutet.

Jesus (sätter sig bredvid honom) Du fascinerar mig, Judas. Ingen av de andra är så kritisk som du. Till och med Tomas accepterar synliga bevis, men inte du. De andra tror att jag är nästintill Gud själv, men du reserverar dig alltid. Du är den enda som aldrig har smickrat mig.

Judas Jag förstår inte, Mästare, vad du vill. Vad ska det hela gå ut på? Vart vill du komma? Vill du vara en profet eller en politisk ledare eller upprorsman mot romarna, som alla längtar efter, eller något annat?

Jesus Risken är att jag är Messias.

Judas Det har många trott före dig. De blev alla korsfästa. Om du vill bli en Messias har du ingenting annat att vänta dig än korsfästelse.

Jesus Om jag är Messias skall jag överleva korsfästelsen.

Judas Vad är det du säger?

Jesus Jag bara spekulerar. Ingen vet ännu om jag verkligen har möjlighet att bli Messias eller om jag ska bli korsfäst eller dödad som alla andra profeter. Det får framtiden visa. Men jag känner mig själv, vet vad jag går för och vet vad jag gör. Det får du aldrig tvivla på, Judas.

Judas Vill du då sluta illa?

Jesus Jag har ingenting emot att ta risker. Men jag vill bli förstådd. Allt hänger på det. Om jag blir missförstådd är allt mitt arbete förgäves.

Judas Vem är du då, Jesus? Säg det!

Jesus Det är för tidigt ännu. Men hur kritisk du än är, Judas, behöver jag dig också. De andra bara fjäskar, och särskilt Sebedei söner, som alltid vill vara mig närmast – den unge Johannes inbillar sig till och med att jag favoriserar honom. Han är

bara renast och yngst av er alla – därför odlar jag hans fåfänga en smula. Men du med din kritiska vakenhets behöver jag som min bevakare. Kritisera mig gärna, Judas, och hjälp mig att aldrig sätta någon fot fel. En dag kan du bli omistlig för mig när vi kommer till Jerusalem.

Judas På vilket sätt?

Jesus Där väntar oss eldprovet. Endast en skärpt iakttagare som du, som vet att jag bara är en människa, kan där hjälpa mig med det slutliga genomförandet av min mission.

Judas Du talar i dunkla gåtor.

Jesus Jag hoppas bara att allt ska bli tydligt en dag.

Andreas Mästare, alla är mätta och nöjda, men maten har inte gått åt.

Jesus Hur mycket blev över?

Petrus Tolv korgar fulla.

Jesus Det är bra. Spara det till nästa gång.

Tomas Jag fattar ingenting. Hur bar du dig åt?

Jesus Ni behöver inte fatta det. Tro bara på vad ni själva ser och upplever. Mer än så begär jag inte. *(De fortsätter i muntert samspråk, men Judas avvaktar.)*

Scen 6.

Nikodemus De säger att du vållar bara split. De vill inte ha mera bråk i Israel än vad vi redan har. Därför vägrar de att tro att du kan vara Messias. Är du det?

Jesus Messias är en idé, en förhoppning, profetian om ett heligt löfte, och jag har kommit för att göra mitt bästa för att infria det.

Nikodemus Hur?

Jesus Det är frågan.

Nikodemus Alla dina tecken räcker inte till. Du vet hur hopplöst det är att försöka övertyga judarna om någonting. Historien har farit för hårt fram med dem. De har blivit kroniskt klenetrogna och klamrar sig därför fast vid partibildningar, som sadducéerna och fariséerna, som nästan utlovar någon sorts trygghet genom sina ansträngningar för att stå sig väl med romarna.

Jesus Esséerna står utanför. De har ingenting med politiken att göra. De eftersträvar bara spiritualitet och samhörighet med den ende, och därmed anser de att den timliga världen med alla dess bråk och politiska förvillelser åt våldets hall är värdelös och utan betydelse, då allting ändå behärskas av det universella medvetandet.

Nikodemus Har du lärt dig det i Indien?

Jesus Det spelar ingen roll. Det är esséernas uppfattning.

Nikodemus Och du tyr dig till dem?

Jesus Min kusin Johannes Döparen var en av dem, och de kommer närmast vad skulle vilja kalla min förankring, och endast de kan stödja och hjälpa mig i min messianska mission.

Nikodemus Hur?

Jesus Vi får se.

Nikodemus Men hur kan du övertyga judarna?

Jesus Det blir det svåraste. Dina fariséer och sadducéerna är hopplösa då de är låsta i sina förutfattade meningar. Det är problemet med alla etablissemang. De låser in sig.

Nikodemus Din väg är farlig, då så många före dig beträtt samma väg och slutat illa, nu senast Johannes Döparen, din egen kusin.

Jesus Jag vet, men jag vet även vilken väg jag har att gå. Skrifterna visar vägen. Det är bara att följa dem och låta dem fullbordas genom mig en efter en.

Nikodemus Många judar tror och är rädda för att du har kommit för att upphäva lagen.

Jesus Den kan inte upphävas. Fastän redan Jeremias förklarade den för upphävd genom Jerusalems fall kan ingenting förändra eller utplåna en enda bokstav av den. Sedan kan man diskutera hur den bör följas eller inte följas. Många av dess föreskrifter är redan urmodiga och otidsenliga på gränsen till absurditet och omöjlighet. Vi har aldrig kunnat få en enda icke-jude att ta Lagen på allvar. Min önskan och strävan och mitt ideal är att åstadkomma en revidering av judendomen som kan omfattas av alla hedningar.

Nikodemus Vill du skriva om den Heliga Skriften?

Jesus Nej, jag vill åstadkomma ett nytt testamente genom mitt praktiska exempel, som genomgående bara kommer att handla om människokärlek.

Nikodemus På den vägen har du redan kommit långt genom alla dina helbrägdagörelser och underverk. Läkaren Lukas anser att du måste vara den bästa läkaren ilandet.

Jesus Det är ett steg på vägen.

Nikodemus Och därifrån är det ännu långt till att göra dig övertygande som Messias.

Jesus Jag vet. Jag brottas med problemet.

Nikodemus Du kan i alla fall alltid räkna med mitt stöd hela vägen, ty jaf vet att du är en alltigenom god människa som bara vill alla väl.

Jesus Tack, Nikodemus. Ditt stöd bland fariséerna kommer jag att behöva.
(fattar hans hand, och Nikodemus trycker den varmt.)

Scen 7.

Josef Allt är klart för den stora föreställningen. Är du säker på att du vill genomföra den?

Jesus Det är ingen föreställning, Josef. Det är en mission, en uppgift, något som måste genomföras. Det är min plikt, ty bara jag kan göra det.

Josef Men är du fullt medveten om riskerna? Allt kan gå fel. Du offerar allt och ditt liv, och det finns ingen garanti för att du kommer levande ut på andra sidan.

Jesus Tror du inte jag har tänkt över det dagligen tusen gånger? Jag vet vad jag gör, och det måste göras. Tack vare dem som tror på mig, som du och Nikodemus och Judas, som är den enda svaga länken, och som jag oroar mig för, kan det genomföras. Vi har gjort det förut. Lazarus kom igenom det utan problem. Även för honom var det

ett risktagande och ett offer, men han gjorde det glatt, och det fungerade. Det kan man kalla en generalrepetition.

Josef Men han behövde inte överlämna sig åt de makthavandes våld. Du överlämnar dig åt översteprästernas och romarnas godtycke.

Jesus Pontius Pilatus är ingen dumbom. Om jag måste tala med honom kan jag göra det.

Josef Och om man vägrar dra dig inför rätta?

Jesus Den risken finns, att jag kommer undan. Den risken får jag ta. Du har rätt. Det är ett oerhört chanstagande, det kan gå fullständigt fel både åt ett gynnsamt och ett fatalt håll, men det är bara för mig att hålla kursen och följa med. Jag litar på den försyn som styrt hela mitt liv.

Josef Hur länge skall vi låta dig ligga i graven som död?

Jesus Ge mig ett dygn. Dagen efter sabbaten är det fritt fram efter midnatt, senast när morgonrodnaden gryr.

Josef Dina esséer sviker dig aldrig.

Jesus Jag vet. Därför är jag lugn. Jag tror inte det kan misslyckas. Vår Gud sviker oss aldrig.

Josef Vad driver dig? Varför insisterar du? Det är ju i själva verket ett vansinnigt företag.

Jesus Viljan. Jag vill. Så länge viljan finns är vad som helst möjligt och kan vad man vill styras i rätt riktning. Naturligtvis måste det finnas prövningar på vägen, men deras uppgift är bara att stärka avsikten, uppfordra viljan och vidareutveckla själen. Ödets prövningar är den eviga utbildningen som alltid bara för en vidare framåt.

Josef Liksom Nikodemus är jag med dig hela vägen.

Jesus Tack, Josef. *(trycker hans hand med värme.)*

Scen 8. Gästabudet i Betania.

Alla ligger bekvämt till bords.

Tomas Säg mig hur du bär dig åt för att uppväcka döda, Mästare.

Jesus Det kommer du aldrig att förstå, Tomas, förrän jag själv är död.

Petrus (misslynt) Åter pratar han om döden. *(till Jesus)* Vad är detta för ett ständigt prat om döden, Mästare? Vi lever ju, och vi vill alla fortsätta leva! Vi har det ju bra som vi har det! Du uppväcker döda och gör alla världens underverk! Varför då tala om döden, som om den angick oss?

Jesus Den angår inte er, men den angår mig.

Petrus Lägg av, Jesus!

Jesus Petrus, käre Petrus, du förstår ingenting nu, men framgent skall du förstå mest av alla. Din misslynthet oroar mig. Ja, vi mår alla bra nu, och vi har Lazarus mitt ibland oss i firandet av detta glada gästabud i Betania, så varför skulle vi bekymra oss? Tänk inte på döden, utan låt oss dricka och vara glada.

Petrus Så ska det låta!

Johannes Petrus, du måste förstå att Mästaren även måste få vara allvarlig ibland.

Petrus Men han pratar ju om döden som om han själv snart skulle dö! Det kan vi ju bara inte acceptera!

Johannes Men nu lever han.

Petrus Ja, det är ju för väl det!

Judas Men se vem som kommer här.

(Magdalena inkommer med utslaget hår ner till stjärten och nardusflaska.)

Johannes Det är Magdalena.

Filippus Hon vill visst uppvakta dig, Jesus.

Jesus Låt henne komma. Hon är välkommen.

Filippus Kommer du med gåvor, Magdalena?

Magdalena *(sätter sig vid Jesu fötter)* Bara ett litet offer.

Judas Bara hon inte ställer till med en scen.

Petrus Jesus kan behöva lite uppvaktning. Han uppvaktar ju aldrig någon själv.

Filippus Man vad gör hon?

Judas Det är den dyrbaraste nardusoljan i Jerusalem.

Filippus Är detta riktigt passande?

Jesus Muttra inte. Låt henne hållas. Hon vet vad hon gör.

Petrus Om det inte vore Mästaren själv skulle man kunna tro att hon älskade honom.

Magdalena Det gör jag, men inte som ni tror.

Filippus Mästare, det här passar sig inte.

Jesus Var inte dum nu, Filippus. Hon smörjer ju bara mina fötter.

Judas Men det är ett makalöst slöseri. Den oljan kostar minst tre hundra silverpenningar.

Filippus Det kunde i stället ha givits åt de fattiga.

Jesus Bråka inte nu, mina vänner! Hon smörjer mig bara för min begravning.

Petrus Nu börjar han igen!

Tomas Mästare, du talar om din egen begravning som om det var en struntsak. Skämtar du? Vad menar du egentligen?

Jesus Jag menar vad jag säger. Maria vet omedvetet vad hon gör. Jag har uppväckt Lazarus och flera andra från döden, men jag ska själv därför inte undgå döden. Men som lön för mitt livsverk skall jag uppstå igen efter döden. Livet är alltid rättvist i längden.

Andreas Han talar i gåtor.

Filippus Kör bort henne, Judas. Hon ställer till med en scen annars.

Jesus Nej, Judas, låt henne vara. Ingenting är viktigare än vad hon gör. Och när ni framgent skall berätta om mitt liv måste ni även framhålla hennes roll och vad hon har gjort för mig idag.

Judas Vem är du egentligen, Jesus? Varför har du bett oss följa dig? Vad åsyftar du egentligen? Du har aldrig talat i klarspråk utan bara i dunkla gåtor.

Jesus Hur ser du på mig, Judas?

Judas Jag ser dig som din moders ende son, som därför har skämt bort dig, så att du i trygg modersbundenhet fått storhetstankar om dig själv genom förträngd

sexualitet, och dessa idéer har förlett dig att tro att du är den verkliga Messias. Du har utvecklat märkliga läkaregenskaper genom Gud vet vilken utbildning, och nu prövar du dig fram genom ständigt farligare experiment för att se hur långt du kan gå. Men du vandrar i en drömvärld och märker inte vilka farliga och mäktiga fiender du skaffar dig. Du går som i sömnen med en sömngångares ofelbara säkerhet.

(spänd tystnad)

Jesus Ingen av er vet något om mig. Men du, Judas, vet mest av alla.
(bestörtning och förvåning bland apostlarna)

Jag ber er alla att gå ut en stund i trädgården. Jag vill tala ensam med Judas.

Petrus (till Johannes) Vad skall det här betyda?

Johannes Jag hoppas att han tar Judas i upptuktelse.

Petrus Vad har du emot Judas?

Johannes Jag har misstänkt det värsta om honom från början. Han har alltid varit kritisk mot vår Mästare, men Jesus har aldrig förmanat honom.

Jesus (varnande till Johannes och Petrus) Allt är i sin ordning. Gå ut nu.

Johannes Nej, Mästare, allt är inte i sin ordning. Han där (*pekar*) har fått hand om pengarna hela tiden, och det har han utnyttjat till att stjäla ur pungen för sitt eget privata bruk!

Judas Bevisa det, din nedrige snorvalp!

Jesus Inget bråk! Gå ut nu!

Johannes Jag bråkar inte! Jag säger som det är!

Judas Du är lika bortskämd av din mor som Jesus, Johannes. Därför tror du på din egen fantasi av ren egenkärlek.

Petrus Kom nu, Johannes, så går vi. (*går ut med Johannes som de två sista.*)

Judas Johannes är bara avundsjuk för att du vill prata intimt med mig.

Jesus Jag förstår det. Han skulle bara veta att det minsann inte är något att vara avundsjuk för.

Judas Hur så? Har du någon svår uppgift åt mig?

Jesus Den svåraste av alla. Den svåraste tänkbara. Bara min egen blir ännu svårare.

Judas Vad kan vara svårare än att uppväcka Lazarus?

Jesus Att ta livet av mig.

Judas (tvekar, vet inte vad han ska tro) Allt detta prat om döden – herre, överväger du självmord?

Jesus Ja, Judas, och du måste hjälpa mig.

(Judas är tyst.)

Du är den ende som kan göra det. Du är den ende av er jag kan lita på. Du ensam är seriös och förnuftig.

Judas (efter en tyst minut) Förklara dig äntligen, Mästare.

Jesus (ser ner mot golvet) Jag ska berätta något om vad ingen av er vet något om.

I tolv år var jag fjärran utomlands i österland. Jag grälade med mina föräldrar, då jag visste vad mitt kall var, och de kallade det dumheter och krävde att jag skulle gifta mig och bilda familj. Jag lämnade dem då för att få klarhet i mitt öde och studera

andra länder och religioner än mitt eget. Jag vandrade omkring i Indien i tio år och lärde mig allt det viktigaste om buddhismen och hinduismen.

Judas Vad är det?

Jesus Det behöver du inte veta. Men där insåg jag hur jag skulle genomföra mitt kall. Högt utbildade hinduer kan låta sig begravas och synas vara döda för att sedan kunna återkallas till livet igen. Det är en svår teknik som bland annat nödvändiggör sväljandet av tungan.

Judas Jag har hört talas om sådant. De gör det i Persien. De som gör det kallas fakirer. Under skendöden upplever de en existens utanför kroppen.

Jesus Då vet du vad det handlar om. Jag måste genomföra en sådan offentlig föreställning inför hela världen.

Judas Till vilken nytta? Bara för din egen fåfänga?

Jesus Jag är jude. Gud är Gud. Vi judar känner Gud. Resten av världen känner honom icke. Jag vill införa en ny aspekt av Gud så att effekten genljuder i hela världen – kärlekens Gud, barmhärtighetens Gud, självupoffringens Gud.

Judas Därför alla dessa tecken med helandet av sjuka, botandet av blindas och uppväckandet av döda. Räcker inte det?

Jesus Nej, det räcker inte, Judas. Det räcker inte politiskt. Även den världsliga världsmakten måste bringas till underkastelse under kärlekens och ödmjukhetens, hjälpsamhetens och vänlighetens Gud.

Judas Rom?

Jesus Just det. Jag måste med mitt exempel besegra inte bara fariséerna och överstepräster, inte bara Pontius Pilatus och grekerna, utan hela det imperialistiska Rom.

Judas Den största tänkbara ambition. Kan du lyckas?

Jesus Jag har noga tänkt ut och förberett allt. Esséerna skall hjälpa mig. Men du måste även hjälpa mig.

Judas Hur?

Jesus Jag måste be dig spela den mest otacksamma av alla roller som förrädare.

Judas Mot Israel? Mot Rom?

Jesus Nej, mot mig.

Judas Förklara hur du menar.

Jesus Översteprästerna vågar inte röra mig. Om inte de fångar mig kommer jag aldrig inför Rom. Jag behöver någon som förräder mig åt överstepräster. Det är den enda länk i kedjan som fattas.

Judas Och hur ska det gå till? Ska jag gå in till dem och säga: 'Hej på er, överstepräster! Vet ni om att Jesus är världens nedrigaste bedragare? Ni måste genast sätta honom bakom lås och bom!' Jag blir bara utskrattad. De skulle aldrig ta mig på allvar. De skulle se mig som en tok.

Jesus En sak måste vilken jude som helst alltid ta på allvar.

Judas Vad då?

Jesus Pengar. Du måste gå till dem och säga: 'Hur mycket vill ni ge mig för att jag överlämnar Jesus åt er?'

Judas (tror inte sina öron) Du menar verkligen allvar. Och skall *jag* göra detta?

Jesus Ja, Judas. Bara du kan göra det. Alla skulle falla för ett sådant bedrägeri; inte bara översteprästerna, utan även alla dina bröder skulle ta det på allvar.

Judas Du menar lärjungarna?

Jesus I synnerhet de. Ett sådant rollspel från din sida skulle helt överväldiga dem.

Judas Men jag förstår ändå inte vart du vill komma.

Jesus Du behöver inte förstå det. Du måste bara lita på mig.

Judas Så jag skulle genomföra denna roll för att du skulle få genomföra din roll som Messias?

Jesus Glöm Messias. Glöm allt utom Gud. Jag vill bara göra själva hjärtpunkten av Gud uppenbar för hela mänskligheten. Men ingenting är svårare än det. För att komma därhän måste jag löpa linan ut och gå genom graven – för att kunna triumfera med livet över döden.

Judas Jag förstår inte alla detaljer. Men jag skall göra vad du begär av mig.

Jesus Lita bara på mig. Det är allt jag begär.

Judas Jag hoppas kunna fatta mer så småningom.

Jesus Det gör du, Judas. Efter att esséerna återbördat mig till livet skall allt framstå som uppenbart och självklart.

Judas Jag önskar jag kunde tro på mig.

Jesus Bara lita på mig.

Judas (efter en viss tvekan) Och om det inte fungerar?

Jesus Vad skulle inte fungera?

Judas Om något går snett? Om till exempel översteprästerna ändå trots pengarna vägrar ta mig på allvar?

Jesus Tro mig. Ingenting är allvarligare för en jude än en fråga om pengar. Och det gäller inte bara judar, utan den svagheten är gemensam för alla, att om människor bara får betalt för det, så går de på vad som helst.

Judas Jag tror du har rätt, Jesus.

Jesus Vi är alltså överens?

Judas Om du kan ta den risken kan jag det också.

Jesus Bra. Men kom ihåg: för att det skall lyckas får aldrig någon veta om det, inte ens någon av de andra lärjungarna.

Judas Du vet hur tyst jag kan vara. Jag dör hellre än avslöjar en judisk hemlighet.

Jesus Därför är du den mest utvalde av alla. Kom. Låt oss gå till de övriga. Örtagårdens svalka väntar på oss. (*De bryter upp.*)

Första akten.

Scen 1. Hos översteprästerna.

Hannas Vem är denne försmädlige Jesus egentligen?

Kaifas En farlig man. Han påstår sig vara Messias.

Hannas Är han Messias?

Kaifas Jag vet inte. Ingen vet, men många tror det. Men antag att han inte är det.

Hannas Ingen har varit det hittills. Varför skulle han vara det då?

Kaifas Ingen har heller påstått sig vara det tidigare, men denne lär påstå det på fullaste allvar, och allt simpelt folk tror honom. Han är populär. Därför vågar vi inte kröka ett hår på hans huvud. Lika litet som romarna vågar reta folket vågar vi göra det.

Hannas Har du försökt förhöra honom?

Kaifas Ideligen. Vi skickade redan i början folk till Galiléen för att ta reda på vem han var och för att pröva honom. Vår vän Nikodemus reste själv dit för att se honom och tala med honom och kom tillbaka övertygad om att Jesus från Nasaret var större än Johannes Döparen, som var en profet.

Hannas Stämmer alla Messiasprofetiorna in på honom?

Kaifas Så gott som. Han är son till Josef från Betlehem och av Davids hus. Man säger att till och med den döende Herodes blev så rädd när han hörde stjärntydares förutsägelser om barnet att han i sitt sjukliga förföljelsemani beslöt att döda alla gossebarn i Betlehem, vilket han också gjorde, men Josef med sin hustru och nyfödde son undkom. Jesus är ytterst väl skolad i Lagen, Profeterna och Skrifterna och gick en tid hos Hillel. Han blev tidigt besatt av Messiasdrömmerierna och beslöt att försöka realisera detta judarnas enda återstående hopp. Men vi behöver ingen Messias. Vi har ju templet och är nästan självständiga under romarna, som inte vållar oss andra sorger än den dryga skatten. Alla upplopp mot romarna har varit judarnas eget fel. Men ingen har på senare tid skaffat sig ett sådant inflytande bland judarna som denne Jesus. Alla älskar honom. Han har ordets makt, och hans profetiska gärningar är större än Elias profetens. Han kan gå hur långt som helst om ingen stoppar honom.

Hannas Pilatus berättade för mig att han oroades av att man hade hyllat en judisk profet från Galiléen som judarnas konung och skrikit 'Hosianna Davids son!' och mer eller mindre gjort hans ankomst till Jerusalem till ett triumftåg. Romaren sade till mig: 'Blir det ett nytt uppror i Jerusalem är det ni och er religion som först stryker med.' Är det sant att denne som utger sig för att vara Messias även vill göra sig till judarnas konung?

Kaifas Därom vet jag intet. Men även om han aldrig burit vapen själv och aldrig åstundat någon världslig position så har han en makt över folket som kan leda folket till vad som helst.

Hannas Han måste stoppas.

Kaifas Hur? Jag har försökt fångsla honom, men soldaterna kom tillbaka och sade: 'Han talade till oss som ingen har talat till oss förut' och var helt förtrollade.

Hannas Även andra har vittnat om hans demoniska makt över sinnen.
När han vållade rabalder i sin hemstad Nasaret försökte de störta honom ut för klippbranten men kom av sig.

Kaifas Ja, sådan är han. Vi kan icke fånga honom om inte någon, som han själv säger, kastar den första stenen.

(Det bultar på porten.)

Vem är det?

Judas (utanför) En Israels tjänare.

Kaifas Vad vill ni?

Judas Jag vill överlämna Jesus från Nasaret åt er.

(Hannas och Kaifas ser på varandra. Kaifas öppnar porten.)

Kaifas Vem är du?

Judas Judas från Kariot. Jag är en rättrogen jude som ni och därtill levit.

Kaifas Du vill överlämna Jesus från Nasaret åt oss?

Judas Ja.

Kaifas Hur kan du göra det?

Judas Jag är hans lärjunge.

Kaifas Varför vill du göra det?

Judas Jag är trött på honom. Jag står inte längre ut med hans övermod.

Han får alla människor omkring sig att känna sig små och skamsna. Han trycker ner alla i skorna med sin överlägsenhet. Han tror att han är Gud. Men han är bara en människa, och det ska han få lära sig.

Kaifas Du är villig att ta ansvaret för att vi fångslar honom?

Judas Ja. Men ni får inte göra honom illa. Visa honom bara att Gud och Moses är mer än Jesus från Nasaret.

Hannas (till Kaifas) Akta dig. Jag vädrar en fälla. Denne man är inte ärlig.

Kaifas (till Judas) Vad vill du då att vi skall göra med honom, om vi inte får göra honom illa?

Judas Gör vad ni vill, men ni har ingen rätt att kröka ett hår på hans huvud.

Kaifas Det vet vi nog att vi inte har. Den rätten är förbehållen romarna. Vi skall bara förhöra honom i så fall och i nödfall rannsaka honom. Men vi tackar dig för ditt initiativ. Vad vill du ha för ditt besvär?

Judas Jag är trött på att ständigt gå och hungra och frysa i Mästarens sällskap och aldrig ha tak över huvudet. Ge mig pengar så att jag klarar mig sedan när jag har lämnat honom.

Kaifas Du tänker lämna honom?

Judas Så som han har övergivit Moses och Lagen och Profeterna och satt sig över sabbaten, så överger jag honom i egenskap av levit.

Kaifas Ditt tal övertygar mig. Hur mycket vill du ha?

Judas Inte mer än trettio silverpenningar.

Kaifas (till Judas) Det är skäligt. Du får pengarna när vi har honom fast.

Judas Jag föreslår att jag leder er till honom på natten när de sover. Jag vet var de brukar sova.

Kaifas Gud har sänt dig hit. Vi har alltid undrat vart han har tagit vägen när det mörknat.

Judas Får jag pengarna nu?
(*Hannas och Kaifas ser på varandra.*)

Kaifas (till Hannas) Nå, vad säger du?

Hannas (tillbaka) Jo, han menar allvar. Köp honom.

Kaifas Ja, du kan få pengarna nu. (*Han väger upp pengarna.*)

Judas Tack. (*tar pengarna och ser nöjd ut: hans list har lyckats.*)

Kaifas När kommer du till oss?

Judas Så fort tiden är mogen.

Kaifas Bra. Vi litar på dig.

Judas Men kom ihåg: gör honom inget illa.

Kaifas Vi skall bara tukta hans övermod.

Judas Det är det enda som behövs. (*bugar sig och går.*)

Kaifas Vad menar du om denne man?

Hannas En rask, ivrig och intelligent man med anlag för girighet. Det är hans svaghet.

Kaifas Ja, ingenting kan förstöra en människas själ så som pengar, som alltid är världslig makt. Men den makt som inte är världslig är farligare.

Hannas Pengar är siffror. Jesu ords makt hotas nu av snöd materiell vinning. Vem skall vinna: själens makt eller Mammons?

Kaifas Vi får se. Är Jesus utan svaghet klarar han sig. Endast om han gör anspråk på makten är han farlig.

Hannas Ja, vi får se.

Scen 2. Den sista nattvarden.

(*Simon Petrus och Johannes ställer allt i ordning för nattvarden.*)

Petrus Tror du att de hittar hit?

Johannes Hur skulle de inte göra det? Mästaren vet ju allt. De behöver bara följa honom.

Petrus Ja, du har rätt. Mitt största fel är att jag alltid tvivlar. Jag kan aldrig bli fri från mitt tvivel vilka underverk han än gör. Jag är skeptisk av naturen, och det skall du veta, att det var endast motvilligt som jag från början övergav barn och familj och följde honom.

Johannes Men du hade ju inga barn.

Petrus Nej, och tur var det, men min hustru var som ett barn för mig.

Johannes Tänk inte på henne.

Petrus Tänker du aldrig på kvinnor, Johannes?

Johannes Nej, jag är ren och tänker endast på Mästaren.

Petrus Ja, du är den renaste av oss, och ingen går så upp i hans liv och tankar som du.

Johannes Det är min plikt.

Petrus Ja, och min också, men jag kan inte uppfylla den.

Johannes Du är för klentrogen.

Petrus Ja, jag vet.

Johannes Tror du inte ens efter Lazarus' uppväckande att han är Guds närmaste?

Petrus Kanske.

Johannes Akta dig bara, så att du inte helt och hållet tror på honom först när det är för sent.

Petrus Det var en hemsk tanke hos dig, Johannes. Du vet att ingen älskar Mästaren så som jag. Det är bara hans visioner jag har svårt för att förstå. Särskilt när han dillar om sin egen bortgång vägrar jag att följa med. Tar du hans hot om avsked från oss på allvar?

Johannes Jag tar allt han säger på allvar.

Petrus Det vägrar jag att göra, ty ibland är han inte klok.

Johannes Du förstår honom inte alltid.

Petrus Gör du det?

Johannes Jag förstår alltid hans känslor.

Petrus Har han känslor?

Johannes Nu kommer de. *(Buller hörs i trapporna. Någon snubblar.)*

Jakob *(utanför)* Sakta i backarna, Tomas!

Tomas Jag bara snubblade.
*(Taddeus, Judas, Tomas, Jakob, Matteus och de andra kommer in.
Sist kommer Jesus i tyst men intensivt samspråk med Marcus.
De diskuterar villkoren för hyrningen av salen.)*

Taddeus Ja, nu är man bra hungrig!

Matteus Det var länge sedan vi nu fick ett ordentligt mål mat.

Taddeus Har vi pengar nog så att vi klarar oss över påsken, Judas?

Judas *(darrande och stammande, känner sig upptäckt)* Hur så? Ja, jag tror det.

Marcus *(till Jesus)* Ni får låna den här salen hur länge ni vill, och ni behöver inte betala mer än vad ni redan har gjort. Jag behöver den ändå inte.

Jesus Jag ser att vi har kommit till rätt ställe. Var du en av oss, Marcus.

Marcus Tyvärr, jag måste gå ner, men jag kommer tillbaka senare. *(går)*

Jesus Seså, bänka er nu. Vi har en påsk att gå till mötes. Mordängeln är redan på väg, och den förstfödde skall alltför snart offras. Sätt er, jag ber.
*(Lärjungarna kommer i ordning och lämnar bordsändan åt Jesus. Närmast till höger därom sitter Johannes och därefter Petrus. Närmast på andra sidan sitter Jakob och sedan Judas.
I andra ändan av salen tar Jesus av sig överklädnaden och binder om sig ett linnekläde samt hämtar vatten i ett tvättfat. Han går fram till den yttersta lärjungen, som är Taddeus, och börjar tvätta hans fötter.)*

Petrus Vad är detta?

Tomas Han tvättar hans fötter.

Judas Det är inte värdigt honom.

Andreas Varför tvättar han fötterna på Taddeus?

Matteus Nu går han över till nästa.
Petrus Det här är inte klokt!
Simon Ioraren Mästare, vad gör du?
Jesus Jag tvår era fötter.
Simon Varför?
Jesus För att rena er och mig själv.
Simon Men vi är alla nytvagna och kan inte bli renare.
Jesus Ni kan inte bli renare, men jag kan bli det.
Simon Hur?
Jesus Genom att göra mig till er tjänare.
Andreas Vi bör tjäna dig, och så tjänar du oss!
Jesus Ni skall bli som jag.
Andreas Hur då?
Jesus Genom att vara varandras tjänare. Den är störst som ödmjukar sig mest. Ingen ära är större än förödmjukelsen. Den som vill vara störst av eder, han göre sig till de andras tjänare.
(Jesus tvår Jakobs fötter. Denne är tyst liksom Johannes.)
Petrus Herre, skulle du två mina fötter?
Jesus Därtill är jag sänd.
Petrus Kommer aldrig på fråga!
Jesus Petrus, du förstår icke nu vad jag gör, men när jag är borta skall du förstå det.
Petrus Herre, jag förbjuder dig att säga så! Jag är inte värdig att två dina fötter, och så tvår du mina!
Jesus Om jag ej får två dina fötter, Petrus, kan du aldrig bli som jag, och du har då ingen del i mig.
Petrus Herre, två i så fall ej endast mina fötter utan även huvud och händer och hela min kropp, ty ingen del av mig får vara utan del i dig.
Jesus Det räcker med fötterna.
(Fottvagningen fortsättes under tystnad. Endast de redan tvagna viskar sinsemellan.
Jesus avslutar förfarandet, bär ut vattnet och slår ut det så att det hörs, tar av sig linneklädet och kommer tillbaka i sin riktiga överklädnad och sätter sig vid bordsändan.
Hans hållning är rak men sorgsen.)
 Så är ni nu alla rena, men dock inte alla.
Johannes Herre, allenast du av oss är ren.
Jesus Ingen kan bli helt ren, ty den som en gång har befläckt sin själ kan aldrig bli helt fri igen på annat sätt än genom döden. Men jag är det rena lammet som genom min död skall befria alla från synd, ty så högt älskar Gud världen.
Petrus Herre, tala icke så.
Jesus Förmana mig inte, Petrus. Du kan inte hejda historiens gång. Ni kommer inte att förstå vad som skall hända i natt och i morgon, och ingen människa skall någonsin förstå det, men det måste dock ske för Guds skull. Och ni är mina enda vittnen, och efter min bortgång skall ni föra min världsförsonande gärning vidare vare sig ni vill eller inte och vare sig ni förstår dess mening eller inte.

Jakob Herre, förklara vad du menar, ty många här förstår dig inte.

Jesus Så som jag har krupit på golvet för er och tvagit era fötter, så skall ni ödmjuka er för världen och mänskligheten och avtvå den dess hänsynslöshet och synd, dess okunnighet och dess våld. Så som jag har erövrat er med kärlek, så skall ni erövra världen med kärlek. Ty jag är en kärlekens konung som i all ödmjukhet kommer med enbart frid och välvilja för att grunda det enda eviga riket på jorden, och den som kommer med våld och pengars makt skall Gud och historien förkasta. Ödmjukhetens frid och fattigdomens frihet skall frälsa alla länder från våldet, och efter mig skall den uppgiften bli er, ty jag går vart jag ej kan vända tillbaka ifrån.

Jakob Herre, förklara för oss vart du ämnar ta vägen.

Jesus Jag har aldrig gjort något annat. Den som känner skrifterna känner mig, ty alla profeter från Moses framåt har talat om mig. Jag är den som Moses talar om när han säger, att 'Gud skall skicka en profet som evigt skall leda er,' David sjunger ständigt om mig i sina psalmer, ingen har så förebådat min ankomst som den outrannsaklige Jesaja, och även Jeremia har förebådat mig liksom Daniel, Hosea, Amos, Sakarja och andra. Men för att Guds kärlek för Israel och världen skall fullbordas måste jag gå igenom det yttersta lidandet och dö som en illgärningsman.

Andreas (lugnt) Herre, det tillåter vi inte.

Jesus Ni har redan tillåtit det.

Jakob Hur?

Jesus En av er har redan förrått mig.
(Stor uppståndelse. Alla pratar i mun på varandra. "Vem har förrått honom? Är det du? Herre, inte kan väl jag ha gjort det? Vem kan det vara? Kan det vara sant? Det kan inte vara sant! Det är ju absurt!" och så vidare.)

Judas Herre, inte kan det väl vara jag?

Jesus Det ordet var ditt. Håll det för dig själv.

Petrus Herre, om än alla förräder dig så skall jag aldrig göra det.

Jesus Vänta du bara. Innan hanen har galit skall du tre gånger ha förnekat mig.

Petrus Aldrig, herre. *(för sig själv)* Det är för absurt. Nu måste väl ändå Mästaren dilla. Ingen av oss skulle kunna göra något sådant.
(till Johannes) Fråga honom i hemlighet om det verkligen är sant.

Johannes (lutar sig nära Jesus) Herre, vem kan göra något sådant? Vem är det du menar?

Jesus Den som nästa gång doppar brödet med mig.
(Jesus doppar sitt bröd som om ingenting hänt. En annan hand doppar så sitt bröd i samma skål. Den handen är den intet ont anande Judas.)
 Kom ihåg vår överenskommelse, Judas. Du har mycket att göra. Sätt i gång.
(Judas känner sig träffad och reser sig och går tveksamt från bordet.)
Alla betraktar honom utan att förstå vad som sker. Så går Judas brådstörtat ut.)

Petrus (till Johannes) Var det förrädaren? *(Johannes nickar sakta.)*
(Petrus vänder sig till Matteus på andra sidan.) Jag fattar ingenting!

Jesus Nu börjar det. Nu börjar det fullbordas. Nu börjar mitt frälsningsverk fullbordas. Innan vi skiljs har jag mitt viktigaste bud att giva eder, och det är att ni skall älska varandra. Älska varandra så som jag har älskat eder. Om ni har kärlek

inbördes är ni mina rätta efterföljare som ingenting skall kunna besegra eller skada. Kärleken skall hålla er immuna mot världslighetens förföljelser, och ert ord och er välvilja skall segra vart ni går, och ingenting skall vara er omöjligt. En tjänare kan icke bli mer än sin herre, men han kan bli som sin herre. När jag icke mer är hos eder skall ni vara såsom jag.

Petrus Herre, vart går du?

Jesus Du får se. Du kan icke följa mig nu, men i framtiden skall du följa mig.

Petrus Hellre än att du skiljs från oss skall jag offra mitt liv för dig.

Jesus Jag kommer att hinna före.

Tomas Herre, hur skulle vi kunna följa dig om vi inte vet vart du går?

Jesus Tids nog får ni veta det. Jag går till Fadern, den Gud som älskar oss och hela världen, och ingen kan komma till Gud utom genom mig, ty jag är sanningen.

Tomas Herre, även översteprästerne menar sig ha monopol på sanningen. Vem har rätt: du eller de?

Jesus Därvid sade du rätt, Tomas. De har monopol på sanningen därigenom, att deras ställning som religionens högsta ansvarige inbringar dem pengar och därmed makt över Israel. Men sanningen är att den världsliga ekonomiska makten är utan sanning. Därför har Judas lämnat oss, ty han hade hand om vår ekonomi: makten däröver har fört honom på andra vägar och bort från oss. Vem som har rätt, översteprästerne och Judas med pengarna och makten eller jag med blotta Ordets makt är vad vi får se.

Johannes Herre, översteprästerne fruktar att du tänker göra dig till Gud.

Jesus Jag är Guds son och avbild precis som var och en av er. Vi är alla av Gud. Den som förnekar det gudomliga i sig förnekar Gud, vilket är den högsta hädelsen. Varen I Guds söner såsom jag är Guds son, och fostren I en värld av Guds söner, och alla människorna i hela världen skall förenas i kärlek, ödmjukhet och frid. Endast genom ödmjukhet kan världsordningen äga bestånd, och endast den religion kan frälsa hela världen vars enda lagar är ödmjukhet inför Gud och människor, kärlek inför nästan och frid med världen. För att denna dröm må bli verklighet måste jag gå igenom den yttersta ödmjukelsen.

Johannes Herre, hur skall vi klara oss när du icke längre är med oss?

Jesus Min frid giver jag eder, och den skall bestå till evig tid, och den andan skall upprätthålla er så länge ni lever och alla som känner mig. Frukta icke. Ni börjar leva när jag upphör att leva. För att ni, Israel och världen må leva i frid måste jag offra mig. Översteprästen Kaifas lär ha sagt, att det är bättre att en offras för folket än att folket offras för mig. Därmed menar han, att han fruktar att jag kan uppvigla Israel mot Rom, vilket ingen skulle vara betjänt av och allra minst jag. Men såsom jag offras för Israel, så skall Israel offras för Rom, och så skall Rom offras för världen. Så skall min kärlek och frid erövrå världen. Samtidigt dömer jag därigenom världen, ty världen var utan synd tills jag kom och påtalade den. Jag höjde mig över världens synder och gjorde därmed världen medveten om sin synd. Därför hatar mig världen och skall den bestraffa mig. Men genom att jag böjer mig för världens orättfärdiga dom, ty den hatar och dömer mig blott för min överlägsenhet, så skall jag övervinna

den och vara dess ende evige konung. Och såsom jag har förföljts, hatats och dömts skall även ni i mitt namn hatas, förföljas och dömas; men såsom min kärlek har besegrat världen skall min kärlek genom er även besegra världen: den skall upprätthålla er, och i er dödsstund skall ni liksom jag segra och triumfera såsom vittnen för den eviga sanningen.

Tomas Herre, många judar anser dig vara besatt av förföljelsemani. De säger att ingen vill döda dig.

Jesus Ändå skall de döda mig mot sin egen vilja och hellre acceptera våldet och förödelsens styggelse än mig, ty sådan är världen. Därför är det viktigt att jag bjuder den världen spetsen och besegrar den.

Tomas (till Matteus) Jag förstår inte vad han menar.

Jesus Mycket av vad jag säger förstår ni inte nu, men framdeles skall ni åtminstone förstå ett och annat. Prövningens stund är kommen, rövarena skall skilja herden från fåren, och vargen skall förskingra alla får åt olika håll. Därför har jag givit mitt kött och mitt blod för eder i symbolisk gestalt av detta bröd och vin, på det att så ofta ni äter detta bröd och dricker denna kalk till minnet av mig jag må vara hos eder och förbli i edra själar. Genom detta förbund skall ni aldrig vara ensamma utan alltid förenas i frid och kärlek hos mig. Ty min ande skall aldrig överge er så länge ni minns mig. Seså, mörkret har fallit på, och förberedelserna för offret närmar sig sin fullbordan. Ve den som har släppt våldets makter lösa, ty för honom vore det bättre att han aldrig varit född, ty hans ansvar är värre än kejsarens.

Petrus Herre, vi skall försvara dig mot hela världen. Se, vi har två svärd.

Jesus Det räcker. Men använd dem inte.

(Marcus kommer upp med en god vän.)

Marcus Denne man insisterade på att få komma in. Jag hade fullt sjå med att förklara att ni inte fick störas.

Jesus (till den andre, reser sig) Min vän, jag trodde du hade övergivit mig.

Jag Du är förrådd till överstepräster. Nu överger jag dig aldrig.

Jesus Sannerligen, du skall få din lön. Kom, mina vänner, stå upp och låt oss gå.

(De bryter upp under allmänt buller och sorl. Marcus stannar kvar och städar.)

Scen 3. Hos överstepräster.

Kaifas Jag har kallat er hit, kära vänner, för att med er diskutera affären Jesus från Nasaret.

Nikodemus Det är i sanning en sällsam tid på dygnet att kalla oss hemifrån. Är det något som har hänt?

Kaifas Vi kommer att få närmare möjlighet att tala ut med denne Jesus denna afton om vem han är och vad han egentligen vill.

Josef från Arimatea Kommer han hit själv?

Kaifas En av hans lärjungar har erbjudit sig att överlämna honom till oss.

Josef Med våld?

Kaifas Våld lär knappast behövas med en så fridsam natur.

Nikodemus Varför har ni kallat oss hit?

Kaifas För att rådgöra med er. Ni är de medlemmar av vår Sanhedrin som haft de största sympatierna för denne Jesus. Därför ville jag få er på det klara med....

Hannas Därför är det viktigt att ni är med när vi talar med honom.

Nikodemus Tänker ni förhöra honom?

Kaifas Ja.

Nikodemus Det är olagligt.

Hannas Det var det vi ville diskutera med er om. Vi har ingen tanke på att anställa någon rättegång, då ett fall som detta är unikt i historien. Vi har aldrig tidigare haft att göra med en man som påstått sig vara Messias.

Nikodemus Gör han det?

Kaifas Gör han inte det? Du, Nikodemus, känner honom bäst av oss fyra.

Nikodemus Han är en profet som har Guds ord på sin tunga. Han är den frommaste och ädlaste man som Israel har sett efter kung David. Men först och sist är han en vanlig människa, och ni har ingenting att frukta av honom. Han vill bara göra gott.

Hannas Men han förvillar folket. Han predikar att varken Roms eller Moses lag längre gäller för dem. Han är en drömmare och bedragare som för folk bort från verkligheten. Han leder Israel bort från Lagen. Och de säger att han inbillar sig vara Gud.

Nikodemus Är det sant?

Hannas Det är det vi måste undersöka.

Nikodemus Ni vill alltså anställa ett privat förhör utan prejudikat, utan rättegång och utan dom bara för att få veta sanningen?

Kaifas Exakt.

Nikodemus Och ni har bett mig och Josef från Arimatea hit för att be oss att inte bråka om saken.

Hannas Just det.

Nikodemus Nåväl, eftersom Jesus från Nasaret är den mest rättfärdiga personen som kanske existerar i världen idag kan väl en sådan sak näppeligen skada varken honom eller oss eller Israel, så jag ser ingen anledning till att bråka om saken. Vad säger du, Josef?

Josef Jag säger ingenting, men jag skall komma och lyssna.

Hannas Tack. Då väntar vi bara på lärjungens initiativ.

Nikodemus Vilken av lärjungarna är det?

Kaifas En levit från Kariot som heter Judas.

Josef Jag vet vem det är. Den unge rabbin fiskade upp honom ur rännstenen efter att han kastats ut från en krog. Han är den minst pålitlige av Jesu lärjungar. Inget gott kan komma av detta.

Hannas Du har redan gått med på saken, Josef.

Nikodemus Ett ögonblick. Ämnar denne tvetydige lärjunge spela rollen av ett slags förrädare?

Kaifas Var lugna, mina herrar. Hans enda funktion är som kontaktperson mellan oss och nasarén. Vi har länge velat tala med Jesus från Nasaret, men han har aldrig gjort sig tillgänglig. Genom denne Judas har vi äntligen fått kontakt.

Hannas Vi har minsann tagit reda på vad denne Judas är för en person. Han var tidigare zelot och hörde till den mest militanta motståndsrörelsen, men denne Jesus från Nasaret har fått honom att lugna ner sig. Han har aldrig varit berusad eller bråkig mera sedan han lärde känna Jesus från Nasaret.

Josef Jag anar likväl orent spel i det hela.

Nikodemus Vi kan inte ändra på saken nu, Josef, men vi kan bevaka den och se till att allt går rätt till.

Hannas (genast) Det är därför ni är här.

Kaifas Just det.

Josef Nåväl, vi skall lyssna och vara beredda på att ingripa.

(Tystnad. Det knackar på porten. Kaifas öppnar.)

Kaifas (till de övriga) Det är lärjungen. Stig in, Judas. *(Judas och Jag stiger in.)* Men vem är denne andre?

Judas En skomakare och god vän till mig. Han känner Jesus från Nasaret lika väl som jag.

Kaifas Vill han också ha pengar?

Jag Nej tack.

Josef Jag känner denne man och kan gå i god för honom. Han var klasskamrat med vår man från Nasaret och har samma bildning.

Hannas (till Judas) Varför är han här?

Judas Det skadar väl inte med extra vittnen, eller hur?

Josef Nej, det gör det verkligen inte.

Hannas Nåväl, låt honom vara med.

Kaifas Det här är Nikodemus och Josef från Arimatea från Stora Rådet. Vad har ni att förtälja?

Judas Jesus från Nasaret sitter just och avslutar den första sederaftonen, och de kan bryta upp när som helst.

Kaifas Du står fast vid att vilja överlämna honom?

Judas Ja.

Kaifas På vilken grund? Berätta det för Nikodemus och Josef här.

Judas (suckar) Många anser honom vara en övermodig bedragare. Jag anser det i viss mån också, men jag vill gärna få klarhet i saken, och det vill väl alla andra också, särskilt ni, gissar jag.

Josef På vilket sätt är han en bedragare?

Judas Jag har inte sagt att han är det. Men risken är att han gör sig till Messias utan att vara det. Messias är för mig en idé hos de gamle som aldrig kommer att förverkligas, men även om den aldrig kan resultera i något kan man inte leka med den heller. Den får inte missbrukas.

Nikodemus Så du tror aldrig att Messias skall komma?

Judas Nej.

Nikodemus Då är du en sadducé. Men vad anser din vän här?

Judas Han har studerat med Jesus i sin ungdom. Han har mycket att berätta om honom.

Jag Jag är ingen part i målet utan är här endast som vittne för att jag känner Judas väl och är intresserad av allt vad som händer i fallet. Jag studerade i min ungdom för Hillel den gamle samtidigt som Jesus från Nasaret gjorde det, och Jesus var hans älsklingslärjunge tills det uppstod en konflikt.

Hannas Vad var det för konflikt?

Jag Hillel den vördnadsvärde ansåg att judendomen skulle bli världsreligion, men Jesus ansåg att judendomen aldrig skulle kunna bli världsreligion i sin traditionella form.

Hannas Så han ville förändra Moselagen?

Jag Han ville upphäva den för världens skull men ändå församla hela världen inför Gud. Men Hillel vägrade ge avkall på en bokstav av Moselagen. Därmed skildes deras vägar.

Hannas Vad gjorde Jesus sedan?

Jag Han gick till esséerna samman med sin halvbroder Jakob och sin kusin Johannes Döparen, som redan var essé.

Kaifas (till de övriga) Det förklarar en hel del, eller hur, mina herrar?

Hannas Och vad gjorde Jesus sedan?

Jag Han for hem till sin moder och arbetade tills han blev döpt av Johannes Döparen. Då fick han sin kallelse.

Hannas Sin kallelse till vad?

Jag Till att inleda sitt frälsningsverk av mänskligheten.

Josef Mina herrar, det synes mig att vi håller på att ingripa i gudomliga skeenden som vi inte har något med att göra. Jag ber er att inte ha någonting att göra med denne man.

Hannas Vänta litet. Vad vet du mera om Jesus?

Jag Bara vad alla vet.

Hannas Och vad menar du om honom? Varför har du kommit hit med Judas Iskariot?

Jag För att få veta vad som är rätt. Jag tror att Judas gör vad som är rätt, men jag tror att vi alla kommer att få ångra hans tilltag.

Nikodemus Är du själv en av Jesu lärjungar?

Jag Nej, men jag är hans vän, och jag anser att han riskerar att gå för långt i sitt övermod.

Judas Han har redan gått för långt.

Hannas När gick han för långt?

Jag När jag vågade kritisera honom.

Kaifas Vad sade han då?

Jag Han sade: 'Den som kritiserar mig kritiserar även min fader, Israels Gud. Den som överger mig överger även min fader, Israels Gud. Det finns ingen väg till Gud utom genom mig. Och om du vägrar att ha någon del i mig har du heller ingen del i Gud.'

Kaifas Vilka övermodiga ord!

Hannas Och vad svarade du?

Jag Jag svarade: 'Den som talar så är icke av Gud, och Gud kan man då endast finna genom att ta avstånd från dig.'

Kaifas Stötte han bort dig då?

Jag Han sade: 'Här skiljs våra vägar. Vart jag går kan du icke följa mig. Men på det att du må veta att jag var den jag var skall du icke dö förrän jag kommer tillbaka.'

'Och när kommer du tillbaka, herre?'

Och då kom han med ett av sina märkligaste uttalanden. Han sade:

'Efter att jag har dött skall även Israel dö och gå under, och av Jerusalem och dess tempel skall icke bli kvar mer än bara jämmer och klagostenar. Men liksom jag skall uppstå igen från de döda skall även Israel uppstå från de döda. Och först när så har skett och du åter har fått skåda mig i vårt hemland norrut så skall du i ofrid få fara hädan.' Så sade han.

Josef Han är en profet. Det är ingen tvekan om saken.

Hannas Men vi måste välja mellan Moses, Esras och Hillels lära och denne profets lära, som vänder Israel bort från Lagen, och vår plikt är att upprätthålla Lagen. Därför måste denna profet närmare förhöras.

Kaifas Rätt så, min svärfader.

Hannas Pilatus har ställt soldater till vårt förfogande. De väntar på ditt ord, Judas.

Judas Vi bör inte vänta längre. Allt är redo. Huvudsaken är att ni får tala med honom. Det är bara därför jag är här. Några soldater är knappast nödvändiga.

Hannas Du får soldaterna med dig i alla fall.

Josef (för sig själv) Jag tycker inte om det.

Judas (till Mig) Kommer du med?

Jag Nej, jag går härifrån.

Judas Det är inget farligt. Mästaren har ingenting att frukta.

Jag Jag fruktar att ni sätter i gång något som sedan ingen av er kan kontrollera.

Hannas Det är på vårt ansvar.

Jag (skeptisk) Är det? (går)

Kaifas Gå nu, Judas. Din mästare väntar på dig.

Judas Ja, det gör han. (*ser sig tveksamt omkring*) Kommer ingen annan med mig?

Nikodemus Nej, Judas. Detta får du göra ensam. Vi andra väntar här.

Judas (för sig själv) Min mästare väntar på mig. Ja, det är bara hans ord som gäller. (går)

Nikodemus (till Josef) Vad tror du om saken?

Josef Jag tror att det blir en lång natt.

Andra akten.

Scen 1. Getsemane.

(Jesus inträder med sina lärjungar.)

Jesus Aftonen är mörk och mörkare än den skall vara. Vinden är kylig och kyligare än den skall vara. Detta är frestelsernas natt då mörkret tar överhanden över ljuset, då ondskan tar herraväldet över godheten och då människan tar herraväldet över Gud. Dock, få äro de som är medvetna om denna natts hemskhet. Trots min fatalism och medvetenhet om mitt öde alltsedan jag döptes och mitt ständiga tjat om min nära förestående död är det ingen av mina lärjungar ens som känner något av denna nattens fasa, min sista natt i livet. De är trötta och vill bara sova och tror att morgonen skall få se mig i centrum av allas uppmärksamhet i templet som vanligt. I centrum av allas uppmärksamhet för hela världen från och med i morgon och till evig tid – det är mitt öde, och där slutar mitt liv samtidigt som det börjar. Så föds jag och världen på nytt. Från detta år borde en ny tideräkning börja, ty de gamla, efter Roms grundläggning, efter den första grekiska olympiaden och efter världens skapelse, var mindre händelser än min frivilliga offerdöd i morgon. I morgon – ja, vad är det, Petrus?

Petrus Här är det oss gott att vara. Låt oss ej gå längre in i örtagården.

Jesus Säg åt de andra att vi stannar här. Men jag måste gå ännu ett stycke, vart ni icke kan följa mig efter.

Petrus Säg icke så, herre. Så länge vi kan följer vi dig.

Jesus Kom då med mig ett steg längre, du och Jakob och Johannes, och vaka med mig, ty jag kan icke sova denna natt.

Jakob Du är upprörd herre.

Jesus Du behöver inte påminna mig. Detta är frestelsernas natt då Guds nitälskan lägrar sig över världen och kommer åstad förskräckelse, som vid Herrens förbund med Abraham, då denne fick veta om Israels framtida trälldom i Egypten. Även vi skall vara världens trälrar i tre hundra år innan vår kärlek har besegrat världen. De svåraste prövningar väntar oss alla. Vaken med mig och bedjen att vi ej må ge vika för frestelsen.

Petrus Herre, vilken frestelse?

Jesus Till exempel att somna. Vänta här. Jag är strax tillbaka. *(går längre bort.)*

Herre, måste jag dö? Måste jag korsfästas? Måste mitt lidande bli så fasansfullt? Jag skälver av skräck i min hela lekamen, och hjärtat är upprört som om det var nära att få slag. Allt har du givit mig, och allt skall du nu taga ifrån mig. Du har älskat och gynnat mig som ingen annan, du har talat till mig och uppenbarat din kärlek för mig och offentliggjort den för andra, du har verkligen gjort mig till din närmaste son, och nu tänker du offra mig och ta livet av mig på det grymmaste vis historien känner. Och så säger världen att du icke har behag till människooffer! Men må jag vara det första och sista till din ära, och jag offerar mig gärna, ty endast så kan lagen och skrifterna

fullbordas och mitt evighetsrike av kärlek på jorden realiseras. Herre, tack för att du ger mig den bittraste av alla kalker, och tag den icke ifrån mig, utan giv mig kraft att inmundiga varje dess droppe. – Vem rör sig i buskarna?

Marcus Herre, det är jag.

Jesus Är det du, Marcus?

Marcus Jag följde efter er hit.

Jesus Välsignad vare du, lille man. Har du sett de andra?

Marcus De sover allesammans.

Jesus Johannes och Petrus och Jakob också?

Marcus Ja, men för sig.

Jesus Kom, låt oss gå och väcka dem. De ville vaka med mig.

Mina herrar, sover ni? Kunde ni icke vaka med mig en enda timme?

Petrus Herre, vinet var så gott.

Jesus Är icke människan herre över vinet?

Petrus Herre, om du vill skall vi nu vaka med dig och icke mera somna.

Jesus Anden är villig, men köttet är svagt. Min bedrövelse kan ni ändå icke dela. Kom, Marcus. (*till Marcus*) Min själ är djupt bedrövad intill döden. Stanna här och var vaken och vakta för min skull. (*går längre bort.*)

Fader, för dig är allting möjligt, men jag känner nu min begränsning. Du har varit med mig tills nu, men nu känner jag hur du går ifrån mig. Stanna hos mig, Herre, till det bittra slutet, på det att jag må orka härda ut! Ty du har gett mig den hemskaste av alla kalker att dricka, som jag måste dricka ensam. Lämna mig ej att dricka den utan din hjälp. Fader! Hjälp mig att leva dagen ut. – Ja, vad är det, Marcus?

Marcus Herre, de har alla somnat igen.

Jesus Har de somnat igen?

Marcus Ja.

Jesus Och Petrus, som ville ge för mig sitt liv. Om han anade min bedrövelse...

Mina herrar, måste ni sova nu, när jag som bäst behöver er? Orkar ni inte ens bedja att orka vara vakna med mig en timme? Det är som om mina får redan var förskingrade. Men ännu är icke slaget fallet. Dock ser jag ljus närma sig i fjärran. En alltför kort frist har jag ännu att leva. Sedan är vi alla förlorade, men blott för en liten tid. (*går längre bort.*)

Fader, om det är möjligt, så gånge denna kalken ifrån mig. Dock icke som jag vill, utan såsom du vill. Min vilja är härmed ett intet, ty den är underkastad din och världens från och med idag, på det att det värsta må uppfyllas. Herre, jag gråter av förfäran, och gråter och svettas blod av feber och skräck inför vad som komma skall, och du i din grymhet är tyst såsom mörkret och natten och blott fyller på min ohyggliga lidandes bågare utan att ge mig den ringaste tröst.

Marcus Herre, det nalkas en skara av beväpnade män med facklor.

Jesus Ingen tröst? Jo, här är min tröst. En tjänare gav du mig som icke svek mig i min bittraste ensamhets stund. Tack för varningen, Marcus. Det är tydligen dags att bryta upp härifrån.

(*Återkommer till Petrus, Johannes och Jakob som sover igen.*)

Ja, sov ni och vila eder, ty nu är det nog. Frestelsen är över och stunden har kommit. Se, världens makt är på väg för att överlämna mig i översteprästernas och världens syndares händer. Slut är det nu med vår trygghet och frid på det att den må bli hela världens. Stig upp, mina vänner, och låt oss gå och väcka de övriga, ty ingen av dem har orkat vaka de heller.

Jakob Herre, vi vet inte vad vi skall säga. Våra ögonlock var så tunga.

Jesus Det är över nu, Jakob. Tids nog får ni sova när mitt rike har tillkommit, men till dess får ni aldrig sova mer. Låt oss nu alla stå upp och gå, ty förrädarens steg är nära.

Petrus Vem är det som kommer?

Johannes En stor skara av folk. Vi skulle ha hållit oss vakna och flytt med vår Mästare.

Tomas Låt oss nu dö med honom i stället.

(Ljuset kommer stadigast närmare, och Judas kommer först in på scenen.)

Judas Var hälsad, rabbi! *(kysser Jesus häftigt på båda kinder.)*

Jesus Förräder du din rabbi med en kyss? *(till bandet)* Mina herrar, vem söker ni?

en soldat Vi söker Jesus från Nasaret.

Jesus Det är jag. *(Tystnad.)* Vad väntar ni på?

Petrus Herre, skall jag slå till dem?

Jesus Tyst. *(till bandet)* Jag frågade er vem ni söker.

en soldat Vi skulle hämta Jesus från Nasaret.

Jesus Jag har redan sagt eder att det är jag. Så tag då mig, men låt dessa övriga gå.

Petrus Ni rör inte Mästaren!

(Han gör ett utfall med sitt svärd och hugger till en person vid örat. Tumult.)

Jesus (ropar) Stick ditt svärd i skidan, din drummel! Vet du icke att våld föder våld, och att envar som tar till svärd skall förgöras med svärd? Låt det icke gå längre!

(till den skadade, vars öra han lägger sin hand på) Var helad och synda icke mer.

Petrus Skulle jag icke försvara dig, Mästare?

Jesus Skulle du hindra skrifterna från att uppfyllas? *(ropar till bandet)* Mina herrar, såsom mot en rövare har ni dragit ut med påkar och svärd. Varje dag den här veckan har jag uppträtt offentligt i templet och varit tillgänglig för alla som velat mig något, men ni har valt att komma i mörkret och ta mig med våld. – Varför kysste du mig, Judas?

Judas Jag kysste dig för att försäkra dig om att du var i goda händer och ingenting har att frukta.

Jesus Dina kyssar kändes snarare som en passion.

Judas Ja, jag kysste dig för att jag älskar dig, och för att du nu äntligen får visa vad du går för. Är du Messias skall du segra, och är du det inte skall du bli frisläppt.

Jesus Du vet inte hur rätt du har talat. Men dina egna idéer ingick inte i programmet. Risken är, Judas, att du förvandlar det hela till en överdrift. Och måste du komma med hela mörkrets makt?

en soldat De hade två svärd. Skall vi gripa dem alla?

en annan Om denne är skyldig är de alla medskyldiga.

Jakob Skyldiga till vad?

soldaten Ni har förlett folket.
den andre Bind honom för säkerhets skull. (*Jesus händer bindes. När någon lägger hand på Marcus flyr alla därifrån vid åsynen av hur Jesu händer bindes samman.*)
soldaten Lika bra det, så är vi av med dem.
den andre Kom nu, Jesus från Nasaret, judarnas konung! (*De går. Endast Judas blir kvar.*)
Judas Har jag gjort rätt? Ingen bär större ansvar för honom än jag. Må jag ta reda på saken och följa med allt vad som sker med honom, men de lovade mig att icke göra honom illa. Dock har de redan bundit hans händer, bara för att Petrus, den drummeln, högg till med svärdet. Ett dåligt riktat hugg var det dessutom. Det blir aldrig folk av hans stackars lärjungar, och vad skall jag hädanefter ta mig till? Mitt hjärta känns uppfyllt av tomrum och smärta och mörker som hotar ta överhanden över mitt liv, men det är bara en känsla. Det går säkert över när denna dagen är förbi. Jag ville ju bara kurerat Jesus från hans självdestruktivitet med att uppfylla hans vilja och låta överstepräster ge honom en läxa. Men hans prövningar är mina. (*går*)

Tredje akten.

Scen 1. Lilla Sanhedrin hos Hannas.

Hannas Var välkommen, Jesus från Nasaret, och bli icke förskräckt inför dessa aderton medlemmar av Sanhedrin, som vi har väckt upp mitt i natten för din skull. Detta är ingen process, utan vi vill bara tala med dig. Vi har hört talrika anklagelser mot dig, och vårt enda syfte är att ta reda på om det finns någon grund för folkets klagomål mot dig eller icke. Vad vill du säga?
Jesus Om detta icke är en rannsaking, varför har jag då förts hit bunden som en vanlig brottsling?
Hannas Lösgör hans rep. (*Jesus befrias.*) För det första lär du ha sagt, att du kunde förstöra Jerusalems tempel och bygga upp det på nytt inom tre dagar. Vad menar du med sådant tomt skryt?
Jesus Jag menade icke Jerusalems tempel, som visserligen skall komma att förstöras, men icke på tre dagar; utan jag menade min egen kropps tempel.
Hannas Det gläder oss att du inte menade vad du sade. Så har man klagat på att du har botat sjuka och drivit ut onda andar på sabbaten. Varför har du vanhelgat sabbaten?
Jesus Det är skillnad mellan arbete och välgärningar. Arbeten, som att plöja, hugga sten och idka affärsverksamhet är icke lovliga på sabbaten, men vem försummar att rädda en annans liv för att det är sabbat? Att vägra tolerera välgärningar bara för att de äger rum på sabbaten är ingenting annat än hjärtlöshet och avund. De människor som jag råkat bota på sabbaten hade jag kanske aldrig mött på en vardag.
Nikodemus Moses lag tillstod oss att rädda liv på djur om de råkar illa ut fastän det är sabbat.
Hannas Då faller den anklagelsen. Som du ser är vi icke omöjliga att ha att göra med fastän vi allesammans är judiska skriftlärde, sadducéer och fariséer, som du så

ofta har fördömt. Även din välgörare Nikodemus är farisé. Varför har du fördömt oss? Varför har du dragit oss alla över samma kam i ditt förtal av oss inför folket? Varför hatar du de enda som upprätthåller Israels och Moses heliga lag?

Jesus Förvisso är Moses lag helig, och förvisso helgar den hela Israel, och varje dess bokstav äge laga kraft så länge det finns judar. Som jag en gång sade offentligt har jag icke kommit för att förändra Lagen utan blott för att fullborda den. Jag har icke förrått er eller Israel. Men jag har vänt mig emot ert maktmissbruk. Ni överstepräster av Hannas familj och sadducéernas släkte är rikast i Israel, och era pengar använder ni till att rikta Israel och Rom. Jag har drivit ut era månglare ur templet av rent ursinne över att behöva åse penninghandel i Guds hus. Ni har med era smutsiga affärer vanhelgat templet och hela er familj och hela sadducéersläktet och hela farisépartiet och allt vad skriftlärdom heter. Jag har aldrig vänt mig mot er lära utan endast mot ert missbruk av den. Hade Moses stått här hade han anklagat er hårdare än jag, och alla ruttna skurkar av ert parti hade förgåtts i hemsökelse och spetälska. Men jag har ej kommit för att döma utan för att försona.

Nikodemus Väl talat, Jesus från Nasaret.

Hannas Ditt våldsamma uppträdande i templet hade varit nästa anklagelsepunkt. Du åstadkom skador för tusentals kronor, och fattiga människor blev ruinerade; deras duvor flög bort, och deras pengar, som du slog ut på marken, knycktes av allmänheten. Du tog till våld i templet, du som alltid har predikat icke-våld. Kan någonting urskulda det?

Jesus Jag har redan medgett att jag var ursinnig.

Hannas Du ångrar således detta?

Jesus Jag medger att jag i blind vrede uppträdde olämpligt, ty därmed åstadkom jag ingenting gott. Men även Moses blev understundom besatt av helig vrede.

Hannas I samband därmed förbannade du även ett fikonträd som genast dog, vad nu det skulle vara bra för; och du tillät en sköka att kyssa och smeka och smörja dina fötter och torka dem med sitt hår. Ett högst passande uppförande för en judisk profet!

Jesus Hesekiel tvingades av Gud att äta koskit.

Hannas Jag vet. Fikonträdet och skökan hör inte hit. Men du har retat många judar till ursinne med dina förmättna förolämpningar och utmaningar gentemot dem, och det har förskaffat dig många fiender. Annars vore du inte här. Vår plikt är att skydda dig och vårt folk främst mot romarna, som inte tål att se fler uppror i Jerusalem. Har du bett en enda av dina fiender om ursäkt? Måste du vara så förmäten i ditt offentliga uppträdande?

Jesus Om fyrtorner inte brinner synligt i natten reser alla mörkrets och havets vandrare vilse.

Hannas Du vill leda oss rätt, menar du?

Jesus Min plikt är att säga och göra vad som är rätt utan hänseende till personen.

Hannas Gör du rätt i att vålla oro i Israel så att Rom hotar beröva oss den lilla frihet vi har?

Jesus Har jag handlat orätt i att säga sanningen?

Hannas Folk kallar dig redan för 'judarnas konung'. Men den dagen judarna gör sig en konung skall Israel krossas av Rom, och då skall verkligen vårt underbara tempel, denna stolthet för hela världen, förstöras, som du säger. Vill du det?

Jesus Översteprästen Kaifas har visst sagt, att det är bättre att en man dör för folket än att hela folket förgås. Endast därför har jag kallats hit för att förhöras, och ni vet, och jag vet, att jag måste bli dömd.

Hannas Man påstår att du har sagt dig vara Messias och att du vill göra dig till Gud. Vem är du?

Jesus En människoson som kom med himmelens skyar, för att tala med Daniel. 'Åt denne gavs välde och ära och rike, och alla folk och stammar och tungomål måste tjäna honom. Hans välde är ett evigt välde, som icke skall tagas ifrån honom, och hans rike skall icke förstöras.'

Nikodemus Han citerar ur Skriften.

Hannas Är du den Människoson som Daniel talar om?

Jesus Ja.

Hannas Då är du en drömmare och svärmare och galning och ingenting annat som inte vet vad du talar om och som förleder folket till farliga spekulationer som inte kan leda till något gott för någon. Du är ansvarslös. Sådana kan vi icke låta gå lösa om de ej behärskar sig.

Jesus Så döm mig då för min sanning.

Hannas Du måste förhöras inför Stora Rådet av översteprästen Kaifas. Det blir ditt nästa steg. Bort med honom.

(Jesus föres bort. Stort sorl och intensiva diskussioner medan han bortföres.

Endast Nikodemus är tyst och ser efter Jesus.

Även Judas Iskariot, som gömt sig i bakgrunden, är tyst och avlägsnar sig efter Jesus.)

Scen 2. Översteprästernas gård.

Johannes Kom in och värm dig vid elden. Jag är gammal i gården här och känner översteprästernas familj. De kan inte göra oss något illa.

Petrus Om du insisterar så.

Johannes Jag skall under tiden ta reda på vad de har gjort med vår Mästare. Vänta här så länge. Jag kommer snart tillbaka.

(Johannes går. Petrus ställer sig och värmer sig vid elden.

Soldater, drängar och pigor förekommer på gården.)

Petrus Hur kunde jag svika Mästaren? Jag skulle ha huggit örat av dem allihop. Men Mästaren var för god för att tillåta mig, och i stället rände jag iväg i panik efter de andra. Men ännu kan jag gottgöra det. Om jag bara finner honom och får honom ut härifrån, så skall jag sedan aldrig mer släppa honom ur sikte. Men vad glör den där pigan på mig för? Har hon aldrig sett en karl förut?

Pigan Var inte du också tillsammans med Jesus från Galiléen?

Petrus Nej då, du misstar dig. – Bra. Nu går hon bort. Blängande fruntimmer är det värsta jag vet. Men vad viskar hon om med soldaterna? Kan hon inte lämna mig i fred? Och där kommer nu ännu en annan gumma fram mot mig. Vad vill hon då?

Gumman Jo då, jag har förvisso sett dig med mannen från Galiléen.

Petrus Jag har aldrig sett någon man från Galiléen. Jag vet inte vem ni pratar om.

en soldat Ditt uttal röjer dig. Du är själv från Galiléen.

Petrus Förbanne mig om jag det är! Jag känner icke denne er Jesus från Galiléen!

(I det samma gal en tupp samtidigt som dörrarna öppnas och Jesus föres ut.

Jesu blick möter genast Petri blick. Petrus grips av panik och rusar ut.

Han rusar och rusar och rusar tills han får håll och måste stanna.

Tårarna har då redan brutit fram under en god stund. Nu bara gråter han och gråter och gråter. Till slut kommer det brutet fram och knappt hörbart:)

Mästare, hur kan jag mera leva efter detta?

(Och han gråter bitterligen utan att kunna upphöra därmed.)

Scen 3. Hos överstepräster.

Nikodemus Jag måste protestera mot att ni sammankallar Stora Rådet i denna sak. Det är mot lagen.

Kaifas Alla de sjuttio är redan kallade. Vi kan inte inställa det nu.

Nikodemus Varför har ni så bråttom?

Hannas Påsken börjar den kommande aftonen. Sedan är det för sent, ty under påskens nio dagar kan vi ingenting göra. Lärjungen Judas kom till oss nu, och det tillfället måste vi utnyttja.

Nikodemus Varför vill ni döda denne man?

Hannas Käre Nikodemus, är du också anfrätt av hans förföljelsetmani? Vem vill döda honom? Vem kan döda honom? Ingen utom Pontius Pilatus. Så bråka inte nu utan var med även vid Sanhedrins rannsaking av honom.

Nikodemus Jag är inte med er längre. Jag vädrar smutsigt spel. Någon talade om för mig att ni gav lärjungen Judas pengar för att han skulle förråda honom. Ni är direkt ute efter att skada honom.

Hannas Judas gjorde ingenting annat än visade oss var Jesus fanns. Han åtog sig att leda våra väktare till platsen, så att vi äntligen skulle kunna få kontakt med honom, så att det äntligen skulle kunna bli en dialog mellan oss och honom. Judas riskerade därmed sitt anseende hos de övriga lärjungarna. Någon ersättning måste man ge honom för hans besvär.

Nikodemus Hur mycket gav ni honom?

Hannas Trettio silverpenningar.

Nikodemus Det är varken mycket eller litet men en ful gest som kan innebära skada för er själva i framtiden.

Kaifas Det är på vårt ansvar.

Hannas Vi ansvarar för folkets väl. Endast därför måste vi gå till botten med fallet Jesus.

Nikodemus Ni lovade mig och Josef från Arimatea att varken rannsaka eller döma honom, och Judas Iskariot lovade ni att ej göra mannen någon skada. Ni har redan rannsakat honom och ämnar döda honom, och ni har redan gjort honom illa med att bära hand på honom och binda honom med rep.

Kaifas Hans lärjungar hade svärd som de försvarade honom med.

Nikodemus Två svärd som ingen av dem kunde hantera? Och därför bestraffade ni profeten med att binda honom? Jag ber er att upphöra med denna rättsvidrighet innan det går för långt.

Hannas Det har redan gått för långt.

Nikodemus Hur?

Hannas När mannen första gången fick någon att tro att han var Daniels Människoson, Messias eller Gud själv.

Kaifas Vi måste veta hur skyldig mannen är till sådana händelser. Förstår du icke det?

Hannas Israel står och faller på det.

Nikodemus Nåväl, jag skall vara med, men jag skall icke säga ett enda ord utan endast tigande följa med vad som säges för att om så kräves i framtiden vittna därom mot er.

Hannas Ansvaret är vårt.

Kaifas Du förstår väl, att saknaden av prejudikat gör detta fall unikt och kräver exceptionella förfaringsåtgärder?

Nikodemus Jag förstår ert resonemang men tvivlar starkt på att vad ni gör är rätt. I värsta fall kan detta leda till ett justitiemord som Israel sedan kan få lida för i årtusenden.

Hannas Det är på vårt ansvar.

Scen 4. Sanhedrin.

Kaifas För in mannen. (*Jesus föres in. Hans händer är bundna bakom ryggen.*)

Nikodemus Vad har de gjort med honom?

Josef från Arimatea Han har tydligt blivit misshandlad.

Nikodemus Denna process blir oavbrutet mer och mer rättsvidrig.

Kaifas För in vittnena. (*Ett antal opålitliga individer föres in.*)

Läs upp varningen.

en notarie "Glöm icke, alla I som vittnen, att denna rannsaking kan gälla livet för den anklagade, och att, om I bären falskt vittnesbörd emot honom, hans blod då skall komma över er och era efterkommande intill tjugonde led. Ty ett vittne som förgör en enda av Israels folk skall av Herren bestraffas som om han förgjort hela världen, medan ett vittne som räddar livet på ett barn av Israel av Herren skall bedömas som om han räddat hela världen. Ty så kostbart är ett enda människoliv i Herren Guds ögon."

Kaifas Bär fram vittnesmålen.

första vittnet Denne man har uppviglat folket och sagt att man inte skall betala skatt till kejsaren.

Notarien Kan någon mer vittna om denna sak?

andra vittnet Tvärtom. Jesus från Nasaret sade uttryckligen att man skulle betala skatt till kejsaren. Jag anklagar honom därför för att förgäta Israel och vandra hedningarnas ärenden.

Notarien Kan någon bekräfta ettdera vittnesmålen?

tredje vittnet Jesus från Nasaret har varken flirtat med hedningarna eller följt Lagen som judarna. Däremot har han tytt sig till samariterna, som är värst av alla, och framhållit att samariter är heligare än både präster och leviter från Jerusalem.

Notarien (till Kaifas) Vi kommer ingen vart i denna fråga.

Kaifas Låt oss övergå till nästa anklagelse.

fjärde vittnet Jesus från Nasaret är en trollkarl som umgås med onda andar. Alla besatta som han har botat har igenkännt honom som en trollkarl. Han fick en hel hjord av svin att störta sig ner i Gennesarets sjö och dränka sig. Han är en demonernas furste som genom sina trollkonster är farlig för allmänheten.

Lukas Tvärtom, de besatta som han botat var allesammans antingen sinnessjuka eller epileptiska. Han har botat dem liksom han har botat spetälska, blödarsjuka, lama och lytta, blinda och döva och uppväckt både skendöda och verkligen avlidna. Allt detta har han gjort av välvilja utan att kräva någon betalning och genom fullt acceptabla metoder. Detta kan jag, Lukas, vittna om som läkare med många års erfarenhet. Kan väl sådana underverk vara gärningar av en ond man?

Notarien (till Kaifas) Vittnesmålen stämma icke överens.

Kaifas (reser sig) Har den anklagade något att säga?

Jesus Jag har ingenting nytt att säga, ty detta är mitt andra förhör denna morgon, som tydligen är mera illa menat än det första, ty denna gång har man icke befriat mina bakbundna händer.

Kaifas Vad går din lära egentligen ut på, som så har oroat folket?

Jesus Jag har talat öppet inför hela världen sedan lång tid tillbaka, jag har alltid undervisat offentligt i templet och andra synagogor, och intet av min lära har varit hemligt för någon. Varför frågar du mig då? Ni vet ju alla vad jag har sagt, och är ni osäkra om något kan ni ju fråga varandra.

en tjänare (ger Jesus en kraftig örfil) Skall du svara översteprästen så oförskämt?

Jesus Har jag talat orätt så visa att jag har fel, men om jag har talat rätt – varför slår du mig då?

Nikodemus Det blir värre och värre.

Kaifas Låt oss genast gå till huvudfrågan. Alla anklagelser och klagomål mot denne Jesus från Nasaret utmynnar i att han har hädat och förklarat sig vara ej endast Messias och judarnas konung utan rentav en inkarnation av Herren Gud själv. Vad säger du till detta? Menar du dig vara Messias, judarnas konung?

Jesus I din fråga erkänner du själv att jag är det.

Kaifas Allting hänger på detta. Du står och faller på det svar du måste avge på den sista frågan. Gör oss icke besvikna. Vi vill rädda dig. Var Messias så mycket du vill och gör dig gärna till judarnas konung, men förråd oss icke. Förråd icke din och Israels Gud, vars egendomsfolk vi är. Så svara mig: menar du dig vara likvärdig med Gud?

Jesus Vi är alla likvärdiga med Gud, och de som icke är det ännu skall bli det genom mig.

Kaifas Han är förlorad. (*river sönder sina kläder.*) Du har hädat! Herren vår Gud är den ende Guden, och vi skall icke ha någon annan Gud jämte Honom!

Notarien Ni har alla hört hädelsen.

fler och fler (*river sönder sina kläder*) Han har hädat.

Notarien Ytterligare vittnen är överflödiga.

Nikodemus De har honom fast.

Josef Jag hade givit vad som helst för att detta aldrig skulle ha behövt hända.

Notarien Hur lyder domen?

Kaifas Straffet för hädelse är döden.

åtskilliga (*upprepar*) Straffet för hädelse är döden.

tjänaren (*slår till Jesus*) Det är ute med dig, din taskspelare!

en annan tjänare Slå till honom!

en tredje Bind för hans ögon, så kan vi leka med honom! Han kan ändå inte längre försvara sig!

(Salen är i uppror, alla är upprörda, kaos råder, tumult uppstår delvis,

Kaifas försöker förgäves återställa ordningen. Någon binder för Jesu ögon.)

tjänaren (*slår till Jesus*) Nå, vem slog dig? Profetera och säg vem som slog dig!

den andre Ha–ha! (*slår till Jesus från motsatta sidan.*)

Nikodemus (*reser sig*) Jag måste protestera mot denna karikatyr av en rättsförhandling.

Inser någon här vad som har skett? Vi har dömt en oskyldig människa till döden, och vi låter honom misshandlas i domstolslokalen offentligt inför allas ögon!

Kaifas Vi har inte dömt denne man till döden. Vi har endast funnit honom vara skyldig till hädelse. Ingen kan döma honom till döden utom Pontius Pilatus, och det vet du mycket väl.

Nikodemus Men detta rättsvidriga förfarande var olagligt från början.

Kaifas Mannen hade frisläppts om han ej hade hädat. Nu måste vi föra honom till Pontius Pilatus.

Nikodemus Ni vet icke vad ni gör.

Josef Kom, Nikodemus, låt oss gå. (*De gå ut tillsammans. Småningom upplöses församlingen sedan Jesus, befriad från tjänarnas lagvidriga misshandel, förts ut därifrån.*)

Scen 5. Hos översteprästerna.

Nikodemus Jag ber er, upphör med dessa barnsligheter.

Kaifas Han är hos Pilatus nu.

Nikodemus Ni kan ännu rädda honom.

Kaifas Ingen kan rädda honom utom Pilatus. Pilatus har det högsta ansvaret nu.
Nikodemus Men *ni* förde honom till Pilatus.
Kaifas Ja, ty så gör man hos oss enligt praxis med en som gjort sig skyldig till hädelse och enligt Moses lag måste bestraffas med döden.
Nikodemus Ni vill alltså döda honom.
Kaifas Vi försökte rädda honom.
Hannas Tro oss, Nikodemus, allt vad vi har gjort har vi gjort manade därtill av vårt ansvar och samvete och i åstundan att göra vad som var riktigtast för allas bästa.
Nikodemus Även betalningen av de trettio silverpenningarna?
(Buller utanför. Kraftiga slag på porten.)
Kaifas Vem är det? *(till en tjänare)* Gå och se vem det är.
Hannas Jag börjar bli trött på allt ståhej och uppståndelse denna natt för ingenting.
tjänaren (kommer tillbaka) Det är Judas Iskariot. Han ser vild ut.
Kaifas Honom vill vi inte träffa. Kör bort honom.
tjänaren Jag har redan släppt in honom. Jag kunde inte hejda honom.
Judas (instormande) Jag har förrått oskyldigt blod! Det var ett misstag!
Kaifas Du stör oss, Judas.
Judas Jag har kommit tillbaka med era pengar. Jag vill inte ha dem. De bränner i mina händer. De gör mig till en brottsling! Aldrig ville jag någonting sådant!
Kaifas Du har ärligt förtjänat dem.
Judas Ni lovade att inte göra honom något för när!
Kaifas Vi kunde inte rå för att han hädade inför hela Sanhedrin.
Judas Jag var där! Ni tubbade honom till hädelsen!
Kaifas Vi var tvungna att få honom att bekänna färg.
Judas Er egen färg då? Pengar, makt och blod!
Hannas Den stackars mannen rasar.
Judas Era förbannade ärkesvin! Allt ni tänker på är er makt och er ställning! Om någon kommer hit och rubbar era cirklar med den bästa avsikt i världen måste ni helt enkelt bara göra er av med honom, för er egen ställnings skull!
Kaifas Gå härifrån med dina pengar.
Hannas Använd dem vettigt i stället för att komma hit och bråka. Vi är trötta på dig och dina erbarmliga galileiska vänner.
Kaifas Gå och sup dig full, så gör du något vettigt. Återgå till ditt gamla normala liv.
Hannas Det här var bara en oviktig parentes. Glöm den där nasarén.
Kaifas Du kan leva länge och gott på den där summan du fick för besväret.
Judas Jag vill inte ha dem! Det är era blodspengar! *(kastar pengarna mot dem ut i rummet.)* Ni lurade mig! Ni har gjort mig till historiens mest förbannade förrädare! *(rusar ut därifrån.)*
Kaifas Så är man av med honom.
Nikodemus Ni lär knappast få se honom i livet mera.
Kaifas Vad menar du?
Nikodemus Ni får se.

Kaifas Du har onda föräningar. Du har varit lika fatalistisk från början som nasarén själv. Kom, min svärfar. Det är hög tid att vi går till Pilatus och får den här skandalen avslutad.

(*De går.*)

Nikodemus Så har Skriften hittills obönhörligt fullbordats: bland missgärningsmän blev han räknad. Fortsätter det så här måste han vara Messias, och då kan ingenting rädda honom, ty för att slutgiltigt bevisa sig vara det måste han dö upphängd på trä. Men det sorgligaste av allt är, att även om han går till den yttersta ytterligheten för att bevisa sig vara Messias och går den gräsligaste tänkbara nesa till mötes, så kommer ingen att förstå eller tro honom. (*går.*)

Judas (uppträder bortom scenen, helt uppriven) Vad har jag gjort? Vad har du gjort, o min Mästare? Ville du verkligen detta? Aldrig! Allt har gått över styr, och ingen kan längre kontrollera något av vad som händer. Gud är död, ty vi har alla dödat honom i vår vettlösa nyckfullhet på jakt efter fåfänga drömmar! Allt är förlorat, och allt är mitt fel, ty jag gick med på det! (*störtar ut.*)

Fjärde akten.

Scen 1. Pontius Pilatus till bords med sin hustru.

(*En tjänare in.*)

Pilatus Vad är det nu då?

tjänaren Herre, de judiska översteprästerna är här med en brottsling som de vill ha dömd.

Pilatus Så här tidigt på morgonen?

tjänaren Ja.

Pilatus Det är oanständigt och oförskämt! De får vänta. Jag äter.

tjänaren De är mycket otåliga.

Pilatus De skulle bara veta vilket tålamod jag har med dem. Låt dem komma in så länge.

tjänaren Herre, deras religion förbjuder dem att gå in till en oomsuren dagen före deras påskhögtid. De vill inte bli orenade, som de säger.

Pilatus Just därför skall du be dem komma in, din dumsnut! (*Tjänaren går.*)

Nå, Claudia, min hustru, vad var det för onda drömmar du talade om som plågade dig i natt?

Claudia Det var förfärliga drömmar. Jag har aldrig drömt något liknande. Det var om dig. Jag drömde, att du drogs in i en judisk rättsprocess och att du tvingades döma en oskyldig jude till döden. Efter att han hade avrättats fick du bud från kejsar Tiberius att denne ville träffa just den jude som du hade avrättat, ty den juden hade ensam i hela världen makt att bota kejsaren från hans dödliga sjukdom. Och när du inte kunde presentera mannen emedan du hade dödat honom kom du i onåd, och det blev ditt livs olycka. Så drömde jag gång på gång. Och mannen du hade dömt bar en

törnekrona på huvudet. Det var gräsligt. Hans blodiga gestalt förföljde mig hela natten.

Pilatus Vilka hemska mardrömmar du drömmer! Lyckligtvis kan vad du berättar aldrig inträffa i verkligheten, ty jag är fast besluten att aldrig mer låta avrätta någon jude efter dessa tre upprorsmän Barabbas och hans båda närmaste hejdukar, ty jag tror sedan att jag har läget i Palestina under kontroll. Fler upplopp skall det aldrig bli under min tid. Men nu får jag inte plåga översteprästerna längre. De är i alla fall min bästa inkomstkälla här i landet. Gå du och försök sova litet till. Kanske du kan glömma mannen med törnekronan.

Claudia Honom glömmet jag aldrig. (*går*)

tjänaren Översteprästerna börjar förlora tålamodet.

Pilatus Säg dem att jag kommer. (*går ut.*)

Nå, era gökar, vad kan jag göra för er?

Kaifas Denne man har gjort sig skyldig till det värsta brott vår lag känner, och det brottet kräver din dödsdom.

Pilatus Han ser oskyldig ut. Vad har han gjort?

Kaifas Han har hädat vår Guds helighet.

Pilatus Ett religiöst brott med andra ord? Sådana är svåra för mig att bedöma.

Hannas Ingen har i vårt folks fyratusenåriga historia hädat så skändligt som han.

Pilatus Jag skall tala med honom. Kom med mig, din stackare. Vad heter du?

Jesus Jesus från Nasaret.

Pilatus Vad ont har du gjort?

Jesus Jag har sagt sanningen.

Pilatus Vad är sanningen?

Jesus Att all denna världens makt och dess utövare är fåfänga sandslottsbyggare som ingenting är gentemot Gud.

Pilatus Du är en filosof, med andra ord?

Jesus Är det vad vi kallar en profet?

Pilatus (*går ut till översteprästerna*) Jag finner ingenting ont hos denne man.

Kaifas Han är en fara för den allmänna ordningen och säkerheten. Han har försökt göra sig till judarnas konung.

Pilatus (*återvänder till Jesus*) Är du judarnas konung?

Jesus Säger du det själv, eller har andra sagt det om mig till dig?

Pilatus Jag är ingen jude. Jag vet ingenting om era inbördes intriger. Men dina överstepräster har givit dig åt mig för att de vill ha dig avrättad. Vad har du gjort för att reta dem så? Har du gjort dig till deras konung eller inte?

Jesus Jag förmodar att man kan kalla mig en konung, men mitt rike är i så fall icke av denna världen, ty politisk makt och pengar är det sista jag har eftersträvat. Jag har levat fattig och hemlös för att enbart vittna om sanningen, som är den enda grund på vilken evighetens rike kan grundas här på jorden.

Pilatus Du är i sanning förunderlig. Varifrån kommer du?

Jesus Från Nasaret.

Pilatus Nasaret? Var ligger det?

Jesus I hjärtat av Galiléen.
Pilatus Du är således galilé? Hurra! Då tillhör du Herodes. Herodes får döma dig, så slipper jag. Galiléen är hans område. För bort denne man. För honom upp till Herodes Antipas, den torsken. Jag hoppas för din egen skull, Jesus från Nasaret, och min, att han tar initiativet till att släppa dig fri.
(*Jesus föres ut.*)
Claudia (in) Jag har drömt om honom igen.
Pilatus Du tycks verkligen ha ätit något högst olämpligt igår kväll.
Claudia Vem var det du dömde?
Pilatus Jag dömde honom inte. En oskyldig drömmare vid namn Jesus från Nasaret.
Claudia Så hette mannen med törnekronan! Hav intet med honom att skaffa!
Pilatus Käraste, jag är redan fri från honom. Han kommer aldrig att få någon törnekrona på sig.

Scen 2. Hos Herodes Antipas.

Herodes Mera vin i min bägare, tjänare! Dansa vackrare för mig, era slynor! – Varför får jag aldrig mera se din dotter Salome dansa för mig, Herodias? Hon var så oemotståndligt omedveten om sin förledande jungfrulighet.
Herodias Du är farlig för henne, min make.
Herodes Inte farligare för henne än vad du är för mig. Varför tvingade du mig genom din list att mörda Johannes Döparen?
Herodias Var glad att han är död. Annars hade vi inte längre hört samman. Han förvred huvudet på dig.
Herodes Men han var en helig man, och heliga män mördar man inte i detta land. Då blir deras heliga efterföljare bara ännu heligare och jävligare. Se på denne Jesus från Nasaret, till exempel, som de nu lär ha infångat. Ingen har som han ingivit folket förakt för allt vad ordning, överhet och härskarmakt heter.
Herodias Jag hörde just att han är på väg hit.
Herodes Jesus från Nasaret?
Herodias Ja. Pilatus hoppas att du skall ge honom fri.
Herodes Sällan. Har nasarén kommit upp så högt i instanserna som till Pilatus så skall den käre Pilatus inte bli av med honom så lätt. Att göra sig av med en profet sedan man fått honom fast är alltid en fasligt känslig historia som jag framför mig kan se hur Pilatus måtte vrida sig inför.
en tjänare Herre, Pontius Pilatus har sänt sin vakt hit med Jesus från Nasaret som gjort sig skyldig till hädelse och dömts till döden av Sanhedrin. Men Pontius Pilatus kan inte verkställa domen eftersom denne man är galilé och sorterar under ert distrikt av landet.
Herodes För in den där galilén, så att vi får se vad han går för. Jag har alltid velat träffa honom. (*Jesus föres in. Han är ej längre bunden.*)

Nå, Jesus från Nasaret, Galiléens märkvärdige undergörare, det ser mörkt ut för dig. Vad är det för hädelse du lär ha gjort dig skyldig till som skall kosta dig livet? Ut med språket! Upp med hakan och se mig i ögonen som en man!

(till tjänaren) Är hädelsen hans enda brott?

tjänaren Han lär ha utropat sig till judarnas konung.

Herodes Ha-ha-ha! Det var det bästa jag har hört! Judarnas konung! Ha-ha-ha! Har du hört på maken, Herodias? Ha-ha-ha! Långhårig och smutsig och feminin och barfota som en annan landstrykare och luffare! Det var det bästa jag har hört. Har du ens någonsin kysst en kvinna, du Jesus från Nasaret? Är du ens en man? Och vem skall du ge ditt rike i arv till när du är död i morgon? Har du någon laglig arvinge? Har du skrivit ditt testamente? Ha-ha-ha! Judarnas konung! Kom hit allesammans! Kom hit, tjänare och soldater och slavinnor! Se på denne man! Han är judarnas konung! Ha-ha-ha!

Herodias Han är i så fall okrönt och har inte ens en purpurmantel.

Herodes En purpurmantel kan han få. Jag har många.

(lägger sin purpurmantel omkring honom.)

Se där, Jesus! Nu är du konung! Nu fattas dig bara en passande konungakrona. Men den skall du nog också få. Jag skall tala med soldaterna i kasernen om saken. Seså, tjänare, skicka denna varelse tillbaka till prokuratorn och hälsa från mig att jag betraktar hans tilltag att skicka mig denne man som ett lustigt skämt. Inget underverk har han presterat, och han har inte ens sett mig i ögonen. Vilken humbug till profet! Bort med honom! *(De för bort Jesus.)*

Så ja, Herodias. Var var vi nu igen? Jo, kan du inte skaffa mig lite fler och lite yngre slavinnor? Du är ju annars så bra på att behaga mig.

Scen 3. Hos Pontius Pilatus.

Pilatus Jaså, Herodes skickar honom tillbaka med en vänlig hälsning. "Tack för skämtet" säger han och skickar stackaren tillbaka utstyrd i en purpurmantel. Det blir värre och värre. Jag tycks inte slippa ifrån detta ansvar. Nåväl, det är bara att fortsätta försöka slingra sig. På ett eller annat sätt skall jag väl klara mig ifrån det hela.

(går ut till översteprästerna)

Mina herrar, jag har förhört er fånge Jesus från Nasaret och icke funnit honom skyldig till något brott. Eftersom han är galilé har jag även låtit honom förhöras av Herodes Antipas som skickat mannen tillbaka utan vidare åtgärder. Det är min uppfattning att han är fullkomligt oskyldig. Därför vill jag bara låta gissla honom åt er och sedan ge honom fri. Är det bra så?

Kaifas Du kan inte ge honom fri. Han måste dö enligt vår lag.

Pilatus Så döda honom då enligt er lag och be inte mig om att göra det.

Kaifas Du vet mycket väl att endast du kan verkställa dödsdomar här i landet. Det är kejsarens befallning.

Pilatus Men det är ju påsk i morgon, och jag brukar ju ändå varje år ge någon fånge fri för er till påsken. Alltså ger jag denne Jesus från Nasaret fri.

Kaifas Han är inte din enda fånge.

Pilatus Nej, vi har också massmördaren Barabbas. Vill ni kanske hellre ha honom lös på gatorna om nätterna igen än den beskedlige nasarén?

Kaifas Låt folket bestämma.

Pilatus Nåväl, jag skall tala till folket.

Medborgare av Jerusalem, det har blivit en årlig sedvana att jag för att glädja er till påsken giver er en judisk fånge fri. Vi har nu i år två fångar att välja mellan. Den ene är Jesus från Nasaret, en oskyldig vandringsman som era överstepräster har dragit inför rätta enbart av avund mot honom för hans undergärningars skull: de har i honom sett en konkurrent till deras positioner som er religions högsta monopolinnehavare. Den andre är en bråkmakare och massmördare vid namn Barabbas, som verkligen förtjänar döden för alla de mord och upplopp i staden som han ensam har anstiftat. Vilken av dessa två önskar ni nu att jag friger – våldsmannen eller den gode?

Nikodemus En ledande fråga.

Folket Barabbas! Ge Barabbas fri!

Pilatus (chockad) Detta är förfärligt. De föredrar faktiskt brottslingen framför filosofen. Är då även detta folk så fördömt?

Nikodemus Hur många har översteprästerna mutat för att de skall skrika Barabbas?

Folket Ge Barabbas fri! Ge oss Barabbas!

Pilatus Och vad menar ni då att jag skall göra med mannen från landet?

Folket Korsfäst honom! Korsfäst honom!

Pilatus (för sig själv) Dessa människor är inte kloka. Hur kan de vara så vanvettiga? De vill helt enkelt inte ge godheten en chans. De tål den inte och föredrar vilken lössläppt ondska som helst framför den minsta risk till att godheten skulle få segra.

(till folket) Vad ont har han då gjort er?

Folket Korsfäst honom! Korsfäst honom!

Nikodemus Översteprästernas pengar och ingenting annat ligger bakom detta. De är alla förförda icke av Jesu lära utan av Jerusalems prakt och rikedom.

Pilatus Jag känner hur kallsvetten rinner utmed min rygg. Detta är i sanning obehagligt. Jag är faktiskt tvungen att utlämna en oskyldig åt Jerusalems pöbels vanvett. Det är inte klokt. Det är oerhört. Men ännu är inte allt förlorat. Jag skall låta gissla den oskyldige, och sedan får vi se om inte vanvettets storm har bedarrat en smula. – Så tag då Jesus från Nasaret och gissla honom. Och giv den massmördaren Barabbas lös, ty det har översteprästerna och denna Jerusalems galna pöbel sannerligen förtjänat.

Scen 4. Hos soldaterna.

(Fyra soldater får hand om Jesus.)

- 1 Se, här är Jesus från Nasaret, den store profeten.
2 Var det han som skulle frälsa världen?
3 Inte bara det. Han skulle komma med himmelens skyar.
4 Skall vi ge honom de vanliga trettionio slagen?
1 Vi ger honom så mycket han tål.
3 Vi ser hur länge han håller.
1 Bind fast hans händer ordentligt runt pelaren. Man vet inte med profeter. Tänk på Simson, som drog omkull templet.
4 Men denne har inga muskler.
3 Men han har långt hår.
2 Räknar du slagen?
1 Vi behöver inte räkna dem. Sätt i gång. *(1 och 2 gisslar Jesus, 3 och 4 ser på.)*
3 Han säger inte mycket.
4 Han bara stönar litet.
3 De flesta brukar skrika.
4 Tills de svimmar.
3 Det är säkert över tjugo slag redan.
4 Hans blod är lika rött som vanliga dödligas.
3 Nu ser han ut att svimma snart.
4 Han verkar utvakad.
3 Och helt undernärd.
4 Nu får det nog vara färdigt.
3 Hallå! Det är mer än trettionio slag redan!
1 Än sen då? Han står upprätt fortfarande.
3 Ja, men vi måste ju få leka lite grann med honom också, som vi brukar.
4 Denne lär ju dessutom ha försökt göra sig till judarnas konung.
2 Ni har rätt. Lösgör honom.
1 Sätt sig ned, Jesus från Nasaret!
3 Vila sig litet!
4 Vi ska bara kröna dig och befästa din konungatitel.
2 Har du kronan färdig?
1 Den är gjord enkom på beställning.
3 Den bör passa hans huvud perfekt.
2 Tryck till ordentligt med spettet, så att den sitter bra och inte ramlar av.
3 Alla ska veta att detta är judarnas konung.
2 Sätt på honom manteln igen.
1 Vilken syn!
4 Vilken konung!
3 Vänta, en spira fattas.

2 Ta det här röret.
 1 Var hälsad, mäktige konung, och mottag din kostbara spira!
 3 Du äger nu att befalla över hela världen i evig tid!
 1 Slå honom i huvudet så han vaknar. Han tycks sova.
 4 *(slår spettet i huvudet, dvs. i törnekronan på Jesus)*
 Vakna, Jesus! Din högtidliga kröning har just ägt rum!
 1 Vilken komedi!
 4 *(knäfaller för Jesus i spelad ödmjukhet)* Hell dig, judarnas konung!
(bugar sig. De andra skrattar sig fördärvade.)
 2 Så här roligt har vi inte haft på länge!
 3 Vilken ömklig stackare! Tvi! Se så han lipar!
 4 Han lipar inte. Han bara blöder.
 3 Jag kan inte med att se en vuxen man gråta. Tvi, vilken äcklig martyr!
 2 Inte ett ord har han sagt på hela tiden.
 3 Har du ingenting att säga till ditt utvalda folk, alla sjuka galningar, spetälska krymplingar och menlösa idioter, vilkas konung du nu är till evig tid?
 4 Vi tillhör dig också, ty vi är också syndare om än brutala sådana.
 2 Han säger inget.
 1 Låt honom gå. Vi är färdiga med honom.
 3 Ge dig iväg, ditt as! Tvi, vilken ömklig stackare! Och en sådan ska kallas profet!
 1 För honom tillbaka till Pilatus.
 3 Tvi! *(spottar)* *(Jesus föres ut.)*

Scen 5. Hos Pontius Pilatus.

Pilatus Har de gisslat honom?
Nikodemus Alltför väl.
Pilatus Hurdan är hans uppenbarelse?
Nikodemus Den går inte att beskriva. De har inte bara gisslat honom utan också....
Pilatus Vad då?
Nikodemus Du får se själv. De kommer med honom nu.
Pilatus Har de lösgjort hans händer?
Nikodemus Det är det minsta de har gjort med honom. Här kommer de nu med honom.
(Tjänare och vakter för in den törnekrönta från huvudet och ryggen ymnigt blödande Jesus klädd i konungslig purpurmantel.)
Pilatus Det får inte vara sant!
Nikodemus Det är sant.
Pilatus Det är inte mycket kvar av honom att rädda nu.
Nikodemus Men ännu är det inte heller för sent.
Pilatus Har man ännu funnit lärjungen som förrådde honom?
Nikodemus Nej. Han är spårlöst försvunnen.

Pilatus Och översteprästerna ångrar intet?
Nikodemus De måste tänka på sina ansikten, som de inte har råd att förlora.
Pilatus Allt är då samma hyckleri. Men de måste väl ändå beklaga att ännu en kandidat till titeln Judarnas Konung går förlorad för dem?
Nikodemus De är som stenar.
Pilatus Nåväl. Det enda jag ännu kan göra för denna den ende gode människan i hela detta folk är att vädja till det folkets barmhärtighet. Ingen normal mänska som får se denna gestalt kan vilja korsfästa honom. Det är sista chansen. Sedan får min hustru säga vad hon vill.

(Nikodemus tiger. Pilatus går ut till folket.)

Jesus från Nasaret, som ni önskade se korsfäst, har jag nu låtit gissla. Men innan jag avkunnar den slutgiltiga domen vill jag visa honom för er, ty jag finner honom oskyldig. Hela hans gestalt vittnar om hans oskuld, ty ett sådant lidande kan man icke se utan att falla till föga för ädlare känslor. Jag vill ge det judiska folket en sista chans att rädda en oskyldig judes liv.

(Jesus ledes ut inför folket.)

Se människan! *(Det hörs ett tilltagande sorl hos folket.)*

Kaifas (ropar) Korsfäst honom!

Folket Korsfäst honom!

andra röster Bort med honom! Vi vill inte se honom! Korsfäst honom!

Pilatus Om ni så gärna vill korsfästa honom så gör det själva. Jag vägrar att låna mig till det.

Hannas Vi har en lag, och efter den måste han dö, ty han har upphöjt sig själv till en gudomlighet.

Pilatus Är han således en gud, liksom Bacchus, som också lät sig misshandlas? Och ni ber mig döda honom? Nej, det vill jag inte.

(går åter in. På hans befallning föres Jesus in till honom.)

Vem är du?

Jesus (tiger stilla och ser ner i golvet)

Pilatus Kan du icke tala, karl? Vet du inte att jag har makt att ge dig fri och även makt att låta dig korsfästas?

Jesus Du hade ingen makt över mig om inte kejsaren, denna världens herre, hade givit den åt dig. Därför har de präster större synd som gav mig åt dig.

Pilatus Herre Gud, mannen är ju klok. Han måste räddas. Han måste friges.

(går ut till folket och översteprästerna)

Jag tillåter inte att han korsfästs. Han är utan skuld och måste friges.

Kaifas Om du ger honom lös är du kejsarens fiende, ty Jesus från Nasaret har låtit sig hyllas som konung över detta folk, och envar som gör sig till konung inom Roms gränser åsidosätter kejsarens auktoritet.

Pilatus (går in till Jesus) Är du judarnas konung?

Jesus Självt har jag inte krönt mig.

Pilatus (går ut igen till Litóstroton och låter föra ut Jesus) Se eder konung!

Folket Bort med honom! Korsfäst honom!

Pilatus Skall jag korsfästa er konung?
Kaifas (ropar) Vi har ingen annan konung än kejsaren!
Folket Korsfäst honom! Korsfäst honom!
Kaifas (ropar) Du har redan gett en judisk fånge fri! Du kan inte frigöra en till! Det blir rapporterat för kejsaren!
Pilatus (bleknar; för sig själv:) Han har rätt. Rom skall aldrig tolerera undfallenhet.
(suckar)(till en tjänare) Hämta ut åt mig vatten och ett handfat.
(Tjänaren hämtar det. Pilatus börjar två sina händer.)
Jag är oskyldig till denne rättfärdige mans blod. Ansvaret är ert.
Hannas Ansvaret är vårt. Hans blod komme över oss och våra barn.
Pilatus Så tag honom och korsfäst honom, eftersom ni envisas i ert onda uppsåt.
Kaifas Det är bättre att en man dör för folket än att hela folket förgås.
Pilatus (med glödande blick) Det tvivlar jag på.
(De skiljs.)

Femte akten.

Scen 1. Korsfästelsen.

(Jesus utlämnas till att korsfästas. Purpurmanteln och överkläderna tages av honom. En tung bjälke binds fast vid hans utsträckta händer. Detta är korset som han måste bära. Soldater eskorterar honom mot Golgata men hjälper honom inte. Efter honom följer sörjande kvinnor, bland andra hans moder Maria, skökan Maria Magdalena, Johannes' och Jakobs moder Salome med flera. Efter några kvarter störtar han till marken med sin börda. Soldaterna slår och sparkar honom och tvingar honom upp med våld. En kvinna torkar honom i ansiktet när han fortsätter sin vandring. Det är Veronica. Efter ytterligare några kvarter störtar han igen. Det blir ett uppehåll. Kvinnorna når fram till honom och jämrar sig hysteriskt.)
Jesus Ack, ni Jerusalems döttrar, gråt icke över mig, utan gråt över er själva och era barn, ty om de makthavande gör så här med ett friskt träd, vad skall då icke ske med de torra och sjuka?
(Han tvingas upp och tvingas fortsätta.
När han faller för tredje gången tvingar soldaterna en man bland folket att hjälpa upp honom. Det är den kraftige och rättskaffens mannen Simon från Cyrene, en god men grekisk jude. Detta äger rum framför en skomakares butik som kommer ut och grälar inte bara på Jesus och Simon utan även på kvinnorna och soldaterna. Han håller på tills sällskapet har passerat. Det är inte Jag.
Efter Jesus följer Barabbas' båda närmaste hejdukar som också skall korsfästas. De bär sina kors på samma sätt som Jesus och är även de åtföljda av soldater men ej av kvinnor. Allt är kaos längs denna gata, trängseln är förfärlig, och det är omöjligt att urskilja vad enskilda personer säger.

Dock märks då och då bland mängden ett bekant ansikte som aposteln Johannes, läkaren Lukas, Josef från Arimatea och Nikodemus men inga andra lärjungar.

Dessa kända ansikten är alla tysta i motsats till mängdens och uttrycker enbart stum sorg och förtvoolan.

Gradvis förmörkas himlen av gråa dystra och tunga ovädersmoln som skockar sig.

När han nått Golgata hängs Jesu kors upp på en längre träställning på vilken även de två brottslingarnas kors etableras på ömse sidor om Jesus.

Sedan spikas Jesu händer fast vid korset och ställningen men ej fötterna, som i stället får ett stöd att stå på, allt för att förlänga plågan och döden.

Sammanlunda sker med brottslingarna i tur och ordning.

Romerska soldater ombesörjer det hela.

Före fastspikningen av händerna erbjuder soldaterna de dömda ett ättikvin att dricka.)

Soldaten Det bedövar smärtan.

Jesus Nej tack.

(Därefter spikas händerna fast. Över Jesu huvud fästes en skylt med texten "Jesus från Nasaret Judarnas Konung" på latin, grekiska och hebreiska.)

Scen 2. Hos Pontius Pilatus.

Hannas (till Pilatus) Nasaréns text väcker ont blod. Ta ner den och skriv i stället att mannen har sagt sig vara judarnas konung.

Pilatus Vad jag har skrivit, det har jag skrivit, och det ändrar jag inte på.

Kaifas Det är en förolämpning mot alla judar.

Pilatus Endast ni har protesterat, och jag har bara förolämpat er.

Ni har själva fört detta över er. Ingen kan känna sig förolämpad av den texten utom de som haft sin hand med i den arme mannens död.

Scen 3. Golgata.

Jesus (på korset) Herre, förlåt dem, ty de vet icke vad de gör.

Kaifas Ännu är han stor i truten.

Hannas Andra har han hjälpt, men sig själv kan han inte hjälpa.

Kaifas Stig ner från korset, om du är Messias och allsmäktig som Gud! Annars kan ingen tro på dig mera.

Brottslingen till vänster Ha-ha! Är det Messias som de har korsfäst med oss? Vilket nöje! Menar du fortfarande att du ska frälsa mänskligheten?

Brottslingen till höger Tyst, din dåre! Vi är skyldiga till allsköns mord, men denne är helt oskyldig. Gör inte hans plåga värre bara för att du förtjänar din.

(Sedan soldaterna fördelat de dömdas kläder mellan sig och kastat lott om Jesu vita livoklädnad, som var vävd i ett stycke, börjar de också ansätta Jesus med glåpord.)

Soldaterna Stig ner från korset, om du är judarnas konung!

*(Jesus får syn på Johannes och sin moder Maria,
som redan en längre stund stått så nära de kunnat komma.)*

Jesus (till sin moder) Kvinna, se din son! (och till Johannes) Se, din moder!
(Johannes och Maria tyr sig till varandra.)

(När mörkret är som tyngst och tjockast och mest hotande ropar Jesus med hög röst:)

Min Gud, min Gud, varför har du övergivit mig!

soldat 1 Vad gastar han för?

soldat 2 Han ropar på Elias.

soldat 1 Kan Elias rädda honom?

soldat 2 Kanske.

Jesus Jag törstar!

soldat 1 Han törstar.

soldat 2 Han ville inte dricka förut.

soldat 1 Låt oss nu ge honom att dricka.

*(En svamp doppas i ättikvinet, sticks på en spjutspets och räckes upp till korset och trycks mot
Jesu mun. Man kan ej se om han dricker, men efteråt försmäktar han tydligt värre än tidigare.)*

soldat 1 Jag tror inte att Elias kommer och hjälper honom.

soldat 2 Det är nog för sent nu.

Brottslingen till höger Herre, kom ihåg mig, när du kommer i ditt rike.

Jesus Sannerligen säger jag dig: Idag skall du vara med mig i paradiset.

Lukas Hur orkar han härda ut? Han har inte sovit på trettiosex timmar och
knappast ätit alls heller.

Jag Han är nog färdig snart.

Jesus (med hög röst) Fader, i dina händer överlämnar jag mitt liv.

Lukas Nu ger han upp.

Jag Inte riktigt ännu.

Jesus Det är fullbordat! (sänker huvudet och synes dö.)

Jag Nu börjar det.

*(Det mullrar i jorden. En blixtnedslag slår ner från himmelen, åskan går, och en svag jordbävning går
genom staden. Förhänget framför det Allra Heligaste i templet slits i tu uppifrån och ända ner,
och regnet börjar forsa ner.)*

soldat 1 Förvisso var den mannen något ovanligt.

soldat 2 Tänk om han verkligen var vad han sade?

Scen 4. Hos översteprästerne.

Nikodemus Man har funnit Judas Iskariots kropp.

Kaifas Vad kommer det oss vid?

Nikodemus Han har hängt sig.

Kaifas Jaså. (Nikodemus går.)

Hannas Vad ska vi göra med hans pengar?

Kaifas Det är blodspengar. Vi kan inte lägga dem i offerkistan.

Hannas Låt oss göra en god gärning.
Kaifas Vad då?
Hannas Krukmakaråkern är till salu för trettio silverpenningar. Låt oss göra den till en begravningsplats för de fattiga, främlingar och hedningar.
Kaifas Ja, det är det minsta vi kan göra.

Scen 5. Hos Pontius Pilatus.

Josef av Arimatea Jesus är död men har ingen grav. Han levde utan hem och utan ägodelar. Hans familj är i Nasaret som är fjärran härifrån. För att ej skymfningen av hans person må fortsätta efter hans bortgång ställer jag min egen färdigt förberedda grav till hans förfogande, ty även jag skall ju snart gå bort, men jag hinner nog bereda åt mig en annan grav. Därför går jag nu upp till Pontius Pilatus i all ödmjukhet för att, liksom Priamos utbad sig hos Akhilles om Hektors döda kropp, utbedja mig hos Pontius Pilatus om Jesu döda kropp.

Pilatus Stig in, Josef av Arimatea. Vi talade just om dig. Du var den enda som saknades. Här sitta vi på fyra man hand, Nikodemus och Hannas och Kaifas och jag, och diskuterar dagens problem. Du kommer just lagom för att delta.

Josef Är Hannas och Kaifas här?

Pilatus Ja, och all deras harm är begravnen i och med nasaréns ändalykt. De tänker aldrig mer göra en fluga för när som haft med Jesus Kristus att göra.

Josef Då vågar jag ställa min bön fastän de är närvarande.

Pilatus Har du en bön?

Josef Ja, en känslig sådan.

Pilatus Vad önskar du?

Josef Nasaréns döda kropp. Jag vill ge den en anständig begravning.

Pilatus Är det då säkert att han är död?

Josef Krigsmännen har slagit sönder de två mördarnas kroppar för säkerhets skull, men Jesu kropp var så säkert död att de nöjde sig med att sticka spjutet i hans sida. Visserligen rann det då ut blod och vatten, men han var inte mindre död för det. Ingenting kan väcka honom till liv igen och inte ens hans egna under. Hans moder Maria sitter nu och sörjer med sin ende sons döda och sargade kropp i sitt sköte.

Pilatus Hörde ni, herrar överstepräster? Har ni något emot att ert offer får en anständig begravning?

Kaifas Mannen är bevisligen redan död. Vad ont kan vi mera vilja en avliden?

Pilatus Så tag honom då, Josef från Arimatea. Han är din. Du får göra med liket vad du vill.

Hannas Dock måste vi ställa ett villkor.

Nikodemus Hannas, mannen är död.

Hannas Ja, men detta villkor är viktigt. Vad är det för grav han skall läggas i?

Josef Min egen. Den är uthuggen ur berget.

Hannas Det är bra. Kan graven förseglas?

Josef Meningen är att den skall förseglas med en stor tung sten.

Hannas Då är vi nöjda. Allenast en sak till måste vi be Pontius Pilatus om.

Pilatus Vad då?

Hannas Att det sätts ut vakter vid denna grav efter att den har förseglats.

Josef Varför?

Hannas Många anser att Jesus menade att han skulle uppstå igen från de döda efter sabbaten. Om ingen bevakar graven kan hans lärjungar gå dit och stjäla hans kropp och sedan inbilla allt enkelt folk att han är uppstånden, och så blir det sista värre än det första. Vi måste få försäkra oss mot att Moses lag hotas på nytt.

Kaifas Det är en rimlig begäran.

Pilatus Ni verkar förunderligt spökrädda av er.

Kaifas Vi kräver bara rent spel och har rätt att kräva det. Landet vimlar av bedragare, och nu när en av dem är död vill vi att hans villolärer säkert skall vara begravda med honom. Det är vår plikt att kräva det som ansvarsfulla förvaltare av Lagen.

Pilatus Hur länge vill ni ha den där vakten?

Hannas Tills påsken är över.

Pilatus Det kan jag gå med på. Vad säger ni, Nikodemus och du själv, Josef?

Nikodemus Låt dem få sina vakter.

Josef Jag har ingenting emot det.

Nikodemus Se bara till att de inte är spökrädda.

Pilatus Det lär bli svårt att undvika, eller hur, herrar överstepräster?

Hannas Sluta någon gång upp med att driva med oss. Det är inte roligt.

Pilatus Då är vi överens. Men medan vi alla fem alltjämt är församlade skulle jag vilja ställa er alla en fråga. Ni var alla med från början i processen mot denne Jesus. Var processen giltig?

Kaifas Ja.

Nikodemus Nej.

Hannas Ja.

Josef Nej.

Kaifas Det var ett unikt fall utan prejudikat som dock behandlades under av alla behöriga rådsherrar godkända former.

Nikodemus Det var ett skändligt justitiemord.

Hannas Mannen gjorde sig definitivt skyldig till hädelse, och vår lag har som straff för sådan förseelse sedan femtonhundra år tillbaka föreskrivit döden.

Josef Jesus från Nasaret var en rättfärdig man som aldrig gjort en fluga för när.

Pilatus Lagen är femtonhundra år gammal, säger ni? Är det otänkbart att den är en aning föråldrad?

Kaifas Den lagen är evig, ty hädelse är enligt vår religion det svåraste av alla tänkbara brott ur judisk synpunkt. Det hör samman med att vi ensamma av alla folk är Guds utvalda folk.

Hannas Alla i Sanhedrin hörde hädelsen och kan vittna om den inklusive ni två, Nikodemus och Josef. Den var ett historiskt faktum.

Pilatus Men Josef här säger att mannen aldrig gjort en fluga för när. Är det riktigt att avrätta en människa som är alltigenom rättskaffens och god för att en 1500-årig gammal lagparagraf tillstöder det? Är det riktigt att straffa en alltigenom god och perfekt människa så omänskligt hårt för att han vågar visa sin enda svaga punkt?

Nikodemus Där har vi dilemmat. Hannas och Kaifas har handlat rätt enligt lagen men begått ett stort mänskligt fel. De har hellre följt lagens bokstav än tänkt efter själva, vilket är ett fel som alla lagkloka gör ibland. Och även ni deltog i det misstaget, herr Prokurator, då ni valde att följa protokollet och vad formaliteten krävde när ni borde ha gjort ett undantag och avbrutit formalismens onda cirkels farliga urartning.

Jesus var en alltigenom god människa som därför borde ha frikänts fastän han hädade, ty hans förtjänster övervägde starkt hans enda lilla fel, som var förmäthenhet eller hybris, som Hillel sade. Den lilla blotta som Jesus gjorde sig skyldig till var ett uttryck för hans enda mänskliga svaghet, och det resulterade i att Hannas och Kaifas gjorde sig skyldiga till en ännu större svaghet, som var att döma Jesus efter lagens bokstav och icke efter samvetet, förståndet och saklig logik. Där spårade rättegången ur, löpte amok och blev definitivt olaglig. Och som en sjuk smitta anfrättes även ni av misstaget, herr Prokurator, och följde samma väg. Och utom att den bästa av israeliter avrättades i onödan bragtes därigenom även Judas Iskariot att ta sitt eget liv. Denna historia har redan i onödan kostat två oskyldiga livet, och jag fruktar att det kommer att bli fler.

Josef Låt oss inte fördjupa oss mer i den omätliga sorg som har drabbat så många idag. Nu är det påsk.

Nikodemus Förlåt mig, Josef, men jag måste få avsluta vårt ärende. – En icke väsentlig del i tragedin, Hannas och Kaifas, var era pengar. Hade Judas någonsin förrätt sin mästare utan de 30 silverpenningarna? Och hur många lejde ni bland folket för att de skulle ropa "Korsfäst honom!" och "Giv oss Barabbas fri! "? Ni behöver inte tala om det. Jag vill inte veta det, och jag hoppas ingen någonsin kommer att få veta det.

Hannas Vi handlade i allt blott så gott vi kunde enligt vårt samvete för allas bästa i enlighet med vårt höga ansvar.

Pilatus Men ni handlade dumt, omåttligt dumt, och med ett sådant ansvar som ni skryter med får man inte vara så dum. Jag vet, jag föll offer för samma dumhet, men det var ni som började.

Hannas Vad säger du, Kaifas?

Kaifas Jag har ingenting mer att säga.

Hannas Och det enda jag har att tillägga är, vad jag redan en gång har sagt, att ansvaret är vårt, och att den oskyldiges blod komme över oss och våra efterkommande.

Nikodemus Jesus kors var tungt, men risken av dess tyngd är att ert kors i framtiden blir ännu tyngre.

Josef Nu har vi talat nog om det här. Jesu moder och de andra damerna väntar på mig.

Nikodemus Jag kommer med dig.

Hannas Vi går också hem till vårt.

Kaifas Att beklaga det skedda vore fåfängt, ty det har redan skett.

Pilatus Farväl, mina herrar. (*De gå.*)
Då återstår bara det värsta: framtiden.

Sista scenen.

Nikodemus och Josef kommer fram till kvinnorna vid gravstenen.

Maria Kommer ni nu, era förbannade mördare? Nu kan ni nedlåta er till att böna hos Pontius Pilatus när min son väl är död! Ni lade inte ett strå i kors för att rädda hans liv! Ändå satt ni med i Sanhedrin och lät domen falla! Alla som var med i Sanhedrin är skyldiga till min sons död! Det skall hela världen i evighet veta! Min stackars son, hur kunde du bli så galen? Din stolthet skenade iväg med dig, och du märkte det inte själv. Jag borde ha förstått att något var på tok med dig när du rynkade på näsan åt alla vackra jungfrur som var villiga att bli din trolovade! Du låg aldrig med en kvinna. Därför blev du sjuk i huvudet. Och alla ni som läser Skriften är lika sjuka i huvudet. Er förbannade Gud är vanvett och ingenting annat, ett vanvett som smittar av sig på alla som öppnar den förbannade Skriften, ett vanvett som aldrig skall lämna världen i fred, en morbida sinnessjukdom som bara fördärvar alla den kommer i beröring med! Min son! Min son! Hur kunde du ta den stora bluffen på allvar? Ni förförde honom alla, den Heliga Skriften förförde honom, förhäxade honom och tog livet av honom. I Guds namn tog ni livet av honom, och vad ni gjorde var rätt, ty ni gjorde det i Guds namn, som ensamt berättigar den yttersta hänsynslösheten. Kaifas begick sitt fel inte för att han följde Lagen utan för att han trodde på Gud och på Guds lags ofelbarhet. Gud är skulden till allt! Hör ni det? Gud är skulden till allt! Och vad är då Gud? En sjuklig, morbida fix idé – ingenting annat. Förbannade vare alla som tror på Gud! Förbannad vare Gud! Och förbannad vare hela mänskligheten för Guds skull!

Josef Vi förstår din sorg. Ingenting kan ursäkta din ende sons död och allra minst Gud. Låt oss nu ge honom den anständigaste tänkbara begravning. Se, min präktiga grav, som det tagit så många år att uthugga, väntar på att innesluta din son i sin frid.

Maria I och med min son har Gud dött för Israel och Israel dött med Gud.

Nikodemus Maria! Han lever.

Maria Vem lever? Icke min son, vars döda kropp jag vägrar att lämna ifrån mig, och inte Gud heller för den delen.

Nikodemus Han lever.

Epilog
(behöver ej framföras.)

Scen 1.

Marcus Ursäkta att jag besvärar dig, men jag måste få konsultera någon som stod tillräckligt mycket utanför för att kunna hålla sig någorlunda kallsinnig och neutral.

Ahasverus Och varför tror du att jag skulle vara pålitlig som sådan? Du kan inte ta för givet att någon människa som kände till honom kunde hålla sig oberörd inför hans sak och kanske allra minst jag, som dina bröder mycket väl kände till att hade alltför mycket att göra med Judas.

Marcus Judas var den som stod honom närmast och kanske den enda som han invigde i sina planer. Alla vi andra anade ingenting. Vi var som får. Men allt vad jag egentligen vill veta av en sådan som dig är, om du trodde på honom.

Ahasverus Han var vad han var. Det kunde ingen blunda för. Det var bara att konstatera.

Marcus Men vad var han? Trodde du att han var Messias?

Ahasverus Det trodde ingen och allra minst han själv, utom enfaldiga fårskallar som gick på vad som helst. Vi har ju haft så många Messiasar, och alla gick de en ond bråd död till mötes. Redan många av profeterna fick ju bara fan för att de inte kunde ta det lugnt. De var väl alla mer eller mindre förvirrade och galna hela bunten egentligen, men Jesus från Nasaret visste vad han ville och vad han talade om.

Marcus Så du menar att han var Messias?

Ahasverus Han tog den rollen på sig. Någon måste göra det. Han kände sig kallad till att uppfylla skrifterna och genomföra den mission som alla längtade efter som Israels frälsare och återställare efter Judas och Israels fall, men han gick längre.

Marcus Vad menar du?

Ahasverus Han gick utanför judendomen. Han ville med sin mission och sitt kärleksbudskap omfatta hela världen och hela mänskligheten. Inget ont i det, men något gick snett.

Marcus Vad gick snett?

Ahasverus Vad menar du själv?

Marcus Det var just den saken jag ville dryfta med någon som kunde se någorlunda nyktert på saken. Alla judar är ju mer eller mindre påverkade och uppfostrade till partiskhet mot sin egen religion, medan romarna och grekerna inte kan förstå den. Men du kan som lärjunge av samma mästare som Jesus förstå både judarna, grekerna och den romerska härskarmakten. Men vad ville han egentligen?

Ahasverus Frågade du inte det av honom medan han levde?

Marcus Ingen av oss kunde ana att han skulle ryckas ifrån oss så plötsligt utan förvarning.

Ahasverus Ändå varnade han er flera gånger. Han påminde ju hela tiden om att hans tid bara var ett kort mellanspel. Han stod ju egentligen inte ut med att alls behöva förekomma här i denna hysteriska tid i vårt land.

Marcus Men vad var hans mission egentligen? Trodde han sig verkligen kunna åstadkomma något? När han gjorde sitt intåg i Jerusalem trodde många att han skulle frälsa Israel från romarna och deras militärförtryck, och därför hyllades han som konung och befriare, men han var ju fullkomligt oduglig som politiker, och det visste romarna. Därför ville de att judarna skulle döma honom utan assistans från romarna.

Ahasverus Marcus, du var ju ensam med honom den där natten i örtagården när han påstods svettas blod av kallsvett och nervositet inför vad som väntade honom. Förstod du ingenting av honom då?

Marcus Jag försökte. Jag var ju den enda som inte svek honom. Alla de andra somnade ifrån honom, och när soldaterna kom flydde de alla i panik fullkomligt skräckslagna, efter att särskilt Petrus heligt och dyrt svurit att aldrig överge honom eller förråda honom. De förrådade honom alla så fort han bara blev hotad.

Ahasverus Petrus till och med förnekade honom och ljög om att någonsin ha känt honom. Men Johannes gick tillbaka till honom.

Marcus Han var den ende. Ingen annan kändes vid honom. Och Judas, som borde ha känt honom närmast, gick och hängde sig.

Ahasverus Stackarn. Han trodde det var hans fel.

Marcus Var det inte det då?

Ahasverus Nej, broder, Jesus ville det själv. Han visste vad han skulle gå igenom och gjorde det frivilligt, fastän han visste att det kunde döda honom och att allt kunde gå fel.

Marcus Gjorde det inte det då?

Ahasverus Var du inte med vid hans generalrepetition? Berättade han aldrig om vad han lärt sig i Indien? Hur man kan verka död utan att vara det genom att svälja tungan? Tror du någonting av vad han gjorde inte var planerat?

Marcus Jag förstod aldrig riktigt vad det där skådespelet med Lazarus var till för. Judas nästan hånade mästartens fåfänga för att ställa till med ett sådant spektakel.

Ahasverus Det var ett test. Han ämnade själv göra samma resa. Lazarus var villig som försökskanin. Det var ju strax innan också som han sista gången kom till Jerusalem för att genomföra sin mission. Lazarus visade att det inte kunde gå fel. Metoden fungerade, liksom den fungerat i alla sekler i Egypten i samband med Osirisriterna. Det var en resa till dödsriket för att övervinna döden. Jesus såg sin möjlighet att genomföra den bragden i stor skala med hela världen som åskådare, och han lyckades. Han levde ju klart fortfarande när de tog ner honom från korset och han både blödde och lät vatten. Sedan var det bara att sätta undan honom och låta honom hämta sig, tills hans bröder bland esséerna kunde komma och återbörda honom till livet.

Marcus Men vad tusan ville han med allt det där?

Ahasverus Han ville föregå med gott exempel, och det gjorde han. Han hade ju unika läkaregenskaper, som han lärt sig i Indien, så att han i princip kunde bota vad som helst. Han uppfostrade mänskligheten med sin undervisning, och ändå kunde han inte meddela allt vad han visste, då de flesta inte var mogna nog att kunna förstå det eller ta emot det, vilket de ju visade eftertryckligt sedan när de på torget i

Jerusalem inför Pontius Pilatus skrek och vrålade "Korsfäst honom!" De kunde inte längre tåla en överlägsen människa som de inte kunde förstå och som inte ens kunde frälsa dem från det romerska tyranniet. (*Marcus blir konfunderad.*)

Bry dig inte om det. Det värsta är över nu. Han har gett sig tillbaka varifrån han kom, och allt vad du kan göra är att hjälpa till med att föra hans ord och verk vidare med hans andra lärjungar.

Marcus Men vem ska jag hålla mig till? De uppfattade ju honom alla på olika sätt.

Ahasverus Håll dig till Petrus. Det gjorde Jesus själv. Petrus var den enda han riktigt kunde bygga på, och Petrus kommer aldrig mer att svika honom. Johannes och Jakob kommer också att hålla sig till Petrus, liksom Tomas och alla utom Saulus.

Marcus Saulus träffade ju aldrig ens Jesus. Hur kan han då mena sig agera i Jesu namn?

Ahasverus Bry dig inte om Saulus. Som du säger, han såg aldrig Jesus och uppträdde till och med som hans förföljare efter hans bortgång, så han måste missuppfatta hela saken från början, men han är en energisk man, och han om någon kan göra Jesu lära till en bättre religion än judendomen.

Men du upplevde ju Jesus hur mycket som helst själv och på nära håll dessutom. Du borde ha kunnat studera honom och ha en någorlunda sann bild av honom.

Marcus Jag hörde aldrig till hans närmaste lärjungar, som Petrus och Johannes, Tomas och Jakob. Jag var egentligen bara en hjälpreda vid behov.

Ahasverus Du kom till mig för att få en neutralare syn på Jesus. Jag tror att du själv om någon kan formulera den neutralaste syn på honom som är möjlig.

Marcus Vad vill du jag ska göra?

Ahasverus Nedteckna hans historia. Skriv ner allt vad han gjorde så som du har uppfattat det. Ingen annan har ju gjort det ännu. Du blir först, och den första versionen av en saga blir alltid den bästa.

Marcus Kallar du det en saga?

Ahasverus Är inte hela Bibeln med alla dess historier bara sagor, även om de skildrar verkligheten? Det är verkligheten som är en saga, men det bästa vi kan göra för att förstå den är att försöka dokumentera den och därigenom få distans till den.

Marcus Tänker du inte göra det själv?

Ahasverus Skriva om Jesus? Aldrig i livet! Tro mig, när du väl har börjat skriva din version av honom kommer aldrig någon mer att kunna sluta skriva om honom!

Scen 2.

På vägen till Emmaus.

- Kleopas* Hur kunde det ske? Kan du förklara det?
- Lukas* Ingen begriper mindre av det hela än jag. Men kanske vi får klarhet i det någon gång.
- Kleopas* Ville han verkligen själv att det skulle gå till så?
- Lukas* Det får vi aldrig veta.
- främlingen* Får jag slå följe med er?
- Kleopas* Javisst, gärna. Vi kan behöva lite gott sällskap, så bedrövade som vi är.
- främlingen* Varför är ni bedrövade?
- Lukas* Har ni inte hört om det förskräckliga som hände före påsk i Jerusalem?
- främlingen* Vad då?
- Lukas* Hur Jesus från Nasaret blev mördad av översteprästerna och romarna?
- främlingen* Jaså, det. Har ni då inte begripit någonting?
- Lukas* Nej, det är det vi inte har.
- främlingen* Då är det tur jag fann er. Förstår ni inte, att nasaréns död innebar Lagens, Profeternas och Skrifternas fullbordning och fulländning? Allt i våra heliga skrifter pekar fram emot vad som nu har hänt. Redan Moses hänvisar till profeten som skall komma, David sjunger ideligen i sina psalmer om den rättfärdiges lidande, och efter honom under Israels mörka tider förebådar den ena profeten efter den andra det ljus som skall komma som är Messias. "Det folk som vandrar i mörkret skall få se ett stort ljus" känner ni väl igen från Esaias, Hesekiel grundar esséersekten vars slutprodukt blir Jesus från Nasaret, och inget hopp är större än det som Daniel tänder i sin vision av Människosonen, som skall störta alla världens militärdiktaturer omkull och i stället instifta det enda eviga riket, som är ett fridsrike. Har ni inte begripit att allt det hemska som har skett i Jerusalem måste ske för att profetierna skulle gå i uppfyllelse? Sannerligen säger jag eder: det nya riket har redan börjat, och det skall aldrig upphöra med att utbredas och utvecklas och enbart vara till gagn för alla sanningens sökare.
- Kleopas* Du vet mycket, du. Bli kvar hos oss; se, vi nalkas nu Emmaus.
- främlingen* Egentligen är jag på väg längre bort.
- Kleopas* Du kan fortsätta i morgon. Se, det mörknar redan, och aftonen är strax här. Ät kvällsvard med oss i Emmaus.
- främlingen* Nåväl, eftersom ni nödvändigt vill det.
- Lukas (vänder sig till publiken, medan de andra två förtroligt går bort)*
- Vad som sedan hände är oförklarligt. Vi gick in till ett värdshus för att inta en enkel kvällsvard, och vår främling tog då brödet och bröt det och gav det åt oss, precis som Mästaren hade brukat göra. Då öppnades våra ögon. Det var han själv! Kleopas kom på det samtidigt som jag. Vi såg på varandra stumma av lycka och lamslagna av förvåning, men när vi sedan såg åt Mästaren igen var han borta. Han var spårlöst försvunnen. Han fanns inte i hela byn och inte utanför heller.
- Jag (har diskret kommit in och avlöser nu Lukas)*

Sådana tricks förekom allmänt bland Jesu efterföljare den närmaste tiden efter hans död. På något sätt höll han kontakten med dem fastän han var död. Men ingen fick någonsin röra honom. Till Maria Magdalena sade han rakt ut: "Rör mig inte!" och när han bad Tomas sticka sina fingrar i hålen efter spikarna kunde Tomas inte göra det, ty han var ställd och kunde endast tro. Så lika litet som historierna från efter hans död är sanna och verkliga är de påhittade sagor och legender. Han förekom efter sin död, men ändå hade han då redan definitivt lämnat oss.

(bugar mig och går.)

Slut.

(Skriuen 1984, senast reviderad 2016.)